

**YARGITAY KARARLARINDA
“DÜRÜSTLÜK (OBJEKTİF İYİNİYET)” KURALI (MK.2/I) VE
“HAKKIN KÖTÜYE KULLANILMASI YASAĞI” (MK.2/II)**

Öğr. Gör. Talih UYAR*

1. “DÜRÜSTLÜK (OBJEKTİF İYİNİYET) KURALI (MK.2/I)”

Hukukumuzda, “*hüsnüniyet(doğruluk) kaidesi*”, “*doğruluk ve güven kuralı*”, “*afaki iyiniyet*”, “*objektif hüsnüniyet*”, “*doğruluk ve inan*” terimleri ile de ifade edilmekte olan ¹ “*dürüstlük (objektif iyiniyet)*” kuralı MK.2/I’de “*herkes haklarını kullanmakta ve borçlarını ifada hüsnüniyet kaidelerine riayetle mükelleftir.*” şeklinde belirtilmiştir.

Bu hükümle, haklarını kullanırken ve borçlarını yerine getirirken herkesin “*hüsnüniyet kaidelerine*” uygun davranmak zorunda olduğu vurgulanmıştır. Buradaki “*hüsnüniyet kaideleri*” nden maksat - İsviçre Medeni Kanununun 2. maddesinin almanca metninde ifade edildiği gibi- “*doğruluk ve dürüstlük kuralları*”dır².

1971 yılında tamamlanan Medeni Kanun Öntasarısında MK.2 içinde “*doğrulukla davranış*”, 1984 yılında tamamlanan Medeni Kanun Öntasarısında ve 1998 mayıs ayında tamamlanan son Medeni Kanun Öntasarısında “*dürüst davranış*” deyimlerine yer verilmiştir.

* Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Görevlisi

¹ EDİS, S. Medeni Hukuka Giriş ve Başlangıç Hükümleri sh:281 - OĞUZMAN, K. Medeni Hukuk Dersleri(Giriş - Kaynaklar - Temel Kavramlar) 1994, sh: 128 - SAYMEN, F. H. Türk Medeni Hukuku Cilt: 1 Umumi Prensipler 1960, sh:280 - BELGESAY, M. R. Türk Kanunu Medenisi Şerhi 1957, sh: 45 - AKİPEK, J. Türk Medeni Hukuku Cilt:1, Cüz:1 (Medeni Kanununun Başlangıç Hükümleri), 1973, sh:141 vd. - SCHWARZ, A. B. (Terc. DAVRAN, B.) Medeni Hukuka Giriş, 1942, sh:188 - EGGER, A. (Terc. ÇERNİS,V.)İsviçre Medeni Kanunu Şerhi (Giriş ve Kişinin Hukuku) sh:112 - VELİDEDEOĞLU, H. V. Türk Medeni Hukuku Cilt:1 (Umumi Esaslar) 1956, sh:265 - KÖPRÜLÜ, V. Medeni Hukuk (Genel Prensipler - Kişinin Hukuku) 1979, sh:132 - TEKİNAY, S. S. Medeni Hukuka Giriş Dersleri 1970, sh:146 - ARSLAN, R. Medeni Usul Hukukunda Dürüstlük Kuralı, 1989, sh:23 - SEROZAN, R. Medeni Hukuka Giriş 1997, sh:102 - ALTAŞ, H. Şekle Aykırılığın Olumsuz Sonuçlarının Düzeltilmesi sh:158

² VELİDEDEOĞLU, H. V. Hakkın İyiye ve Kötüye Kullanılması (Objektif Hüsnüniyet ve Hakkın Suistimali), (Adliye Dergisi, 1959/2, sh:113) - OĞUZMAN, M. K. a.g.e. sh:128 - ATAAY, A. Medeni Hukukun Genel Teorisi, 1971, sh: 116

MK.2/I'de yer alan "dürüstlük kuralı"; "dürüst, namuslu bir insandan beklenen hareket tarzı"nı ifade etmektedir. Başka bir deyişle, MK.2/I'de " **'haklarını kullanan'** ve **'borçlarını yerine getiren'** herkesin dürüst, namuslu bir insan gibi davranması gerektiği" belirtilmiştir. Hakların ve borçların içeriğini belirleyen bu kural, herkese yönelik olduğu için, hem alacaklıya ve hem de borçluya hitap etmektedir. Örneğin; vadesi gelen borçlunun bir borcunu -haklı bir neden olmadan- sabaha karşı ödemeye kalkışması³, alacağını isteyen bir alacaklıya, borçlunun borcunu alacaklının yüzüne fırlatıp atması⁴ dürüstlük kuralına uygun bir davranış sayılmaz.

Bu kuralın amacı, kişilerin, haklarını kullanırken ya da borçlarını yerine getirirken, -dürüst, namuslu, makul ve yaptığı eylemin sonucunu bilebilen- orta zekalı bir kimsenin benzer olaylardaki davranışı gibi hareket etmelerini sağlamaktır⁵.

Medeni Kanunumuzda "başlangıç hükümleri" arasında yer alan MK.2, tıpkı diğer başlangıç hükümleri olan MK. 1, 3, 4 gibi bir "genel ilke (kural)" dır. Bu nedenle de medeni hukuk dışındaki hukuk dallarında da -örneğin medeni yargılama hukukunda⁶, icra ve iflas hukukunda da- uygulama alanı bulur⁷.

Niteliği gereği MK.2/I'de ifade edilmiş bulunan "dürüstlük kuralı" hakim önüne gelen uyumsuzlukta kendiliğinden (re'sen) - yani, taraflardan birisinin "doğruluk ve güven kurallarına aykırı davranıldığı" yolunda bir iddia ya da savunmada bulunup bulunmadığına bakılmaksızın- uygulanacağı ve -tartışmalı olmakla birlikte⁸- "bu kuralın emredici olmadığı, bu nedenle taraflarca, belirli bir olaya ilişkin olmak üzere -ve BK.19, 20 ve MK.23 çerçevesinde yani bu maddelerdeki kısıtlamaya uymak koşulu ile- aksine sözleşme yapılabileceği" -tarafların sözleşmelerinin dürüstlük kuralına göre tamamlanmasını ve yorumlanmasını sözleşmeye koyacakları bir hükümle (koşulla) önleyebilecekleri- genellikle kabul edilmektedir⁹.

Dürüstlük kuralının uygulama alanı çok geniştir: Gerçekten bu kural özellikle;

- "Kanunların yorumu ve boşlukların doldurulmasında"
- "Hukuki işlemlerin oluşmasında, yorumunda ve tamamlanmasında"
- "Kanuna karşı hilenin önlenmesinde"
- "Sözleşmelerin değiştirilmesinde ve sona ermesinde ve yan yükümlülüklerin içeriğinin tespitinde"

³ ATAAY, A. a.g.e. sh 345

⁴ TEKİNAY, S. S. a.g.e. sh:146

⁵ İMRE, Z. Medeni Hukuka Giriş, 1971, sh:310

⁶ ARSLAN, R. a.g.e. sh:47 vd.

⁷ EDİS, S. a.g.e. sh: 294 vd. - ATAAY, A. a.g.e. sh:185

⁸ EDİS, S. a.g.e. sh:285 vd.

⁹ EDİS, S. a.g.e. sh:290 vd. - AKYOL, Ş. Dürüstlük Kuralı ve Hakkın Kötüye Kullanılması Yasağı 1995, sh: 7

- "Hakkın kötüye kullanılmadığını belirlemede"

uygulanır¹⁰.

Şu hususu önemle vurgulamak gerekir, “dürüstlük kuralı”nın uygulanmasında aşırıya kaçılmamalı bu kuralın tali (ikinci derecede) uygulanması gereken bir kural olduğu hatırlanmalı ve bu kural olaya uygulanacak özel hükümlerin uygulanmasını ortadan kaldırmamalıdır. Önce, olaya uygulanması gereken “özel kanun hükmü” araştırmalı ve bu hükmün uygulanması eğer “menfaatler dengesi”ne “adalet duygusu”na aykırı ve tatminkar olmayan bir sonuç yaratıyorsa o zaman bu sonucu düzeltmek üzere, bu ayrık (istisnai) durumda “dürüstlük kuralına” başvurulmalıdır. Bu kuralı çok sık uygulamak hukuki emniyeti ortadan kaldırır¹¹.

2. HAKKIN KÖTÜYE KULLANILMASI (MK.2/II)

“Hakkın kötüye kullanılması” MK.2/II’de; “Bir hakkın sırf gayri ızzar eden sui istimalini kanun himaye etmez.” şeklinde belirtilmiştir. Bu hüküm kaynak İsviçre Medeni Kanunundaki hükümden farklıdır. Orada “bir hakkın açıkça kötüye kullanılması”ndan bahsedilmektedir.

Doktrinimizde, tartışmalı olmakla beraber¹² genellikle MK.2/II hükmünün kaynak İsviçre Medeni Kanunu hükmüne uygun olarak yorumlanması gerektiği benimsenmektedir¹³. Özellikle kanunumuzda “sırf gayri ızzar maksadı ile” yapılan suistimalden söz edilmeyerek “sırf gayri ızzar eden” suistimalden söz edildiği vurgulanarak “hakkın kötüye kullanılmasında ızzar kastının gerekli olduğu” sonucuna varılamayacağı vurgulanmaktadır.

¹⁰ Ayrıntılı bilgi için bakınız. EDİS, S. a.g.e. sh:296 vd. - AKYOL, Ş. a.g.e. sh:24 vd. - VELİDEDEOĞLU, H. V. a.g.m. sh:116 vd. - HATEMİ, H. Medeni Hukuka Giriş, sh: 141 vd. - SAYMEN, F. H. a.g.e. sh:341 vd. - KÖPRÜLÜ, B. a.g.e. sh:135 vd.

¹¹ AKYOL, Ş. a.g.e. sh:15 - OĞUZMAN, M. K. Dürüstlük Kuralına (MK.2) Başvuru Hususunda Bazı Yargıtay Kararlarının Eleştirilmesi (Prof. Dr. YAŞAR KARAYALÇIN’a 65’inci Yaş Armağanı, 1988, sh:408) - SCHWARZ, A. B. a.g.e. ,sh:197 vd. - DOĞANAY, İ. Medeni Kanunun İkinci Maddesindeki “Objektif İyiniyet Kuralı” Taşınmaz Mal Satışlarındaki Şekil Şartını Ortadan Kaldırır mı? (Prof. Dr. HALUK TANDOĞAN’ın Hatırasına Armağan, 1990, sh: 255 vd.

¹² EDİS, S. a.g.e. sh:320 vd.

¹³ EDİS, S. a.g.e. sh:321 - KÖPRÜLÜ, B. a.g.e. sh:142 - VELİDEDEOĞLU, H. V. a.g.m. sh:127 vd. - VELİDEDEOĞLU, H. V. “Hakkın Suistimali” Mefhumunun Nazariyat ve Tatbikattaki Durumu Benzeri Mefhumlarla Münasebeti (İBD. 1951/1, sh:12 vd.) - ÇELİKTAŞ, D. Şekle Aykırılık ve Şekle Aykırılığın İleri Sürmenin Sınırı Olarak Hakkın Kötüye Kullanılması Yasağı (DEÜ Huk. Fak. D. 1987, C: 3, S:1-4, sh: 609 vd.) - SCHWARZ, A. B. (Terc. VELİDEDEOĞLU, H. V.) Medeni Hukuka Giriş, 1946, sh: 110 - OĞUZOĞLU, H. C. Medeni Hukuk (Şahsın Hukuku - Aile Hukuku)1963, sh:176 - AKİPEK, J. a.g.e. sh:179 - ÖZSUNAY, E. Medeni Hukuka Giriş, 1978, sh:325 - ARIK, K.F. Türk Medeni Hukuku ,1963, sh:35 - ARSLAN, V. a.g.e. sh:33 - ATAAY, A. a.g.e. sh:116 - OĞUZMAN, K. a.g.e. sh:144 - SEROZAN, R. a.g.e. sh:194 - AKYOL, Ş. a.g.e. sh:19 vd. - AKINTÜRK, T. Medeni Hukuk (Başlangıç Hükümleri, Şahsın Hukuku, Aile Hukuku) 1968, sh:66 - TEKİNAY, S. S. a.g.e. sh:150 vd.

Bir hakkın kötüye kullanıldığını kabul etmek için, failin “kusurlu olması” ve özellikle “zarar verme kastı ile” hareket etmiş olması zorunlu değildir.¹⁴

Bir hak ne zaman kötüye kullanılmış olur? Eğer bir hak amacı dışında kullanılırsa, kötüye kullanılmış olur. Bir hakkın amacı dışında kullanılmış olup olmadığı (ve dolayısıyla hakkın kötüye kullanılmasının sözkonusu olup olmadığı) her olayın kendi koşulları içinde değerlendirilir. Doktrinde¹⁵ şu koşulların gerçekleşmesi halinde “hakkın kötüye kullanılmış sayılabileceği” -daha doğrusu bu koşulların gerçekleşmiş olmasının hakkın kötüye kullanıldığı konusunda önemli ipucu (bulgu) sayılacağı- kabul edilmektedir:

- a) Hukuk düzenince tanınmış bir hakkın bulunması,
- b) Hakkın açıkça dürüstlük kurallarına aykırı olarak -amacı dışında- kullanılmış olması,
- c) Hakkın dürüstlük kurallarına aykırı olarak -amacı dışında- kullanılmış olmasından hak sahibi hiçbir menfaat sağlamamış veya çok az bir menfaat sağlarken başkalarının zarar görmüş veya zarar görme tehlikesi ile karşı karşıya bulunmuş olması, başka bir deyişle hakkın kullanılmasının hak sahibine sağladığı menfaat ile başkalarına verdiği zarar arasında aşırı bir nispiyet bulunması,

“Hakkın kötüye kullanılması”nın yaptırımını (müeyyidesi) maddede “... kanun himaye etmez” şeklinde belirtilmiştir. Bunun anlamı, kötüye kullanılan hakka dayalı talep ya da savunmaların kabul edilmeyeceğidir.

Hakkın kötüye kullanılıp kullanılmadığı her somut olayda ve yargılamanın her aşamasında hakim tarafından -karşı tarafça ileri sürülmemiş dahi olsa- MK.2/I gibi¹⁶ kendiliğinden (re’sen) araştırılır. (dikkate alınır)

Doktrinde MK.2/II hükmünün -MK.2/I gibi¹⁷- “emredici olmadığı” bu nedenle “tarafaların yapacakları sözleşmeyle ‘hakkın kötüye kullanılması konusunda bir def’i ve savunmada bulunmayacakları’ nı kararlaştırabilecekleri” belirtilmektedir.

MK.2/II’de düzenlenmiş olan “hakkın kötüye kullanılması” -tıpkı MK.2/I’de düzenlenmiş olan “dürüstlük kuralı” gibi¹⁸-;

- “Kanunların yorumu ve boşluklarının doldurulmasında”

¹⁴ OĞUZMAN, K. a.g.e. sh:140 - BERKİ, Ş. Medeni Hukukun Umumi Esasları,1961, sh:29 vd. - ATAAY, A. a.g.e. sh:350, dipnot:16 - BİRSEN, K. Medeni Hukuk Dersleri, 1963, sh:94 vd. - ACEMOĞLU, K. Hakkın Kötüye Kullanılması ve İsviçre Federal Mahkeme Kararları (MHAD. Yıl., No:1, sh:7, not:2)

¹⁵ EDİS, S. a.g.e. sh:321 vd. - ÇELİKTAŞ, D. a.g.m. sh:611 vd. - VELİDEDEOĞLU, H.V. a.g.m. sh:159 vd.(Ad. D.); 14 vd. (İBD) - OĞUZMAN, M. K. a.g.e. sh:141 vd. - KÖPRÜLÜ, B. a.g.e. sh:143 vd.

¹⁶ Bknz: Yuk. Dipn. 8 ve civarı

¹⁷ Bknz: Yuk. Dipn. 8 ve civarı

¹⁸ Bknz: Yuk. Dipn. 10 ve civarı

- “Hukuki işlemlerin oluşmasında, yorumunda ve tamamlanmasında”
- “Kanuna karşı hilenin önlenmesinde”
- “Sözleşmelerin değiştirme ve sona erdirilmesinde ve yan yükümlülüklerinin içeriğinin tespitinde”

geniş bir uygulama alanı bulur.

Uygulamadaki önemi nedeniyle belirtelim ki, MK.2/I gibi, MK.2/II hükmü de “*ikinci derecede*” uygulanması gereken bir hükümdür. Her uyuşmazlığı MK.2/2 hükmü çerçevesinde değerlendirip çözmeye çalışmak hukuk emniyetini ortadan kaldırır¹⁹. Bu kuralın amacı, hakime özel ve istisnai durumlarda adil karar verme imkanı sağlamaktır. Bu kural ile “*hakların mutlaklığı*” ilkesine adeta bir istisna getirilmiştir.

Hukukumuzda “*hakın kötüye kullanılması*” özellikle “*yapılan işlemin şekil noksanlığı sebebiye hükümsüzlüğünü ileri sürmenin hakkın kötüye kullanılması*” sayılıp sayılmayacağı sorunu nedeniyle gerek doktrin²⁰ ve gerekse Yargıtay’ın ilgi odağı olmuştur. Bilindiği gibi “*sihhat şartı*” teşkil eden şekle uyulmaması halinde yapılan işlem geçersiz (batıl) olur ve bu hükümsüzlüğü ileri sürmek -kural olarak- iyiniyet kurallarına aykırı olmaz. Ancak şu iki durumda “*yapılan işlemin şekle uygun olmaması nedeniyle geçersiz olduğunu*” ileri sürmenin “*hakın kötüye kullanılması*” sayılacağı -genellikle- kabul edilmektedir: a) Taraflar şekle aykırı olarak yaptıkları işlemde doğan borçlarını bilerek ve isteyerek yerine getirmişlerse, b) Şekil noksanlığını hile veya kusuru ile sebebiyet veren kimse ileri sürerse.

Yargıtayımız da bir süre önce -çok az bir ekseriyetle vermiş olduğu bir içtihadı birleştirme kararı (30.9.1988 T. E:1987/2 K:1988/2 sayılı) ile “... *Kat Mülkiyeti Kanununa tabi olmak üzere yapımına başlanılan taşınmazdan bağımsız bölüm satımına ilişkin geçerli bir sözleşme olmadan tarafların bağımsız bölüm satımında anlaşarak alıcının tüm borçlarını eda etmesi ve satıcının da bağımsız bölümü teslim ederek ve alıcının da onu malik gibi kullanmasına rağmen satıcının tapuda mülkiyetin devrine yanaşmaması halinde, olayı özelliğine göre hakimin, MK.’nın 2. maddesini gözeterek açılan tescil davasını kabul edebileceğini*”²¹ -dava konusu uyuşmazlığa MK.2/2 hükmünü uygulayarak- belirtmiştir.

¹⁹ OĞUZMAN, M. K. a.g.e. sh:154 - SCHWARZ, A. D. a.g.e. sh:197 - ÇELİKTAŞ, D. a.g.m. sh:613 - DOĞANAY, İ. a.g.m. sh:255 vd. - OĞUZMAN, M. K. a.g.m. (KARAYALÇIN Armağanı) sh:408 vd. - ARSLAN, R. sh:36 - ALTAŞ, H. a.g.e. sh:159

²⁰ AKYOL, Ş. a.g.e. sh:68 vd. - OĞUZMAN, M. K. a.g.m. (İBD 1955/6 sh:249 vd.) - EDİS, S. a.g.e. sh:340 vd. - ÇELİKTAŞ, D. a.g.e. sh:616 vd. - ALTAŞ, H. a.g.e. sh:160 vd.

²¹ Doktrinde, Yargıtay’ın bu İçtihadı Birleştirme Kararını -MK.2’nin uygulandığı çok isabetli bir örnek olarak niteleyip- “muhteşem” bulanlar (AKYOL, Ş. a.g.e. sh:75 vd.) bulunduğu gibi, “MK’nın 633,634 ve BK.213. maddelerinin hükümlerine aykırı olarak ‘şekil’ şartını tümünden ortadan kaldıran ve yıllardan beri tapulu gayrimenkullerin alım ve satımı geçersiz sayan eski -10.7.1940 T. 2/77 sayılı ve 7.10.1953 T. 8/7 sayılı- İçtihadı Birleştirme Kararlarına aykırı” bulan ve nihayet “MK.634 ile BK.213 maddeleri hükümlerini açık seçik bir şekilde değiştirmek suretiyle kendisinin TBMM yerine koyarak yasama erki hakkına tecavüz edildiğini” ifade edenlerde (DOĞANAY, İ. a.g.m. sh:245 vd.) vardır.

MK.2 hakkında buraya kadar -bu konudaki görüş ve kabul edilen ilkeleri hatırlatmak için- yaptığımız kısa açıklamadan sonra şimdi, Yargıtayımızın bu hükmü nasıl yorumlanıp uygulandığını saptamak için, yüksek mahkemenin 1970-1998 yılları arasındaki döneme ilişkin²² kararlarına göz atalım.

* “Davanın kötünîyetle uzatılmış olup olmadığının MK.2’deki ‘dürüstlük kuralı’ çerçevesinde değerlendirilmesi gerekeceğini²³

* “Bir sözleşmenin müzakeresine giren tarafların, ‘dürüstlük kuralı’na (MK.2) uygun davranmakla yükümlü oldukları, gerçekte sözleşme yapmamaya kararlı olarak müzakereye girişen ve öneride bulunan tarafın bu davranışının ‘dürüstlük kuralı’na (MK.2) aykırı davranış olarak nitelendirilmesi gerekeceğini²⁴

* “Vekil sıfatıyla da olsa, asil gibi muhtarlık görevini yapan ve üç yıldan beri sosyal güvenceye kavuşacağı düşüncesi ile primleri ödeyen kişinin sigortalılığının iptalinin, objektif iyiniyet kuralı (MK.2) ile bağdaşmayacağını²⁵

* “MK.2 hükmünün ‘akde vefa’ ilkesinin bir istisnası olduğu, sonradan ortaya çıkan akıl hastalığı nedeniyle MK.2, 5’in yollamasıyla BK.24/IV ve BK.117 uyarınca evlat edinmenin ‘evlat edinme aktinin feshini’ isteme hakkının tanınması gerekeceğini²⁶

* “Yüklenicinin ‘işe devam etmeyeceğini’ bildirmesi nedeniyle feshedilen ‘kat karşılığı inşaat sözleşmeleri’nde, yüklenicinin ancak ‘yaptığı iş’ ve ‘iyiniyet kuralları’ (MK.2) çerçevesinde tapuya hak kazanabileceğini²⁷

* “Bir kişinin yasadan doğan hakkını -zamanaşımı süresi içinde- dilediği zaman kullanmasının onun yasal hakkı olduğu, böyle bir davranışın -kural olarak- ‘hakkın kötüye kullanılması olarak nitelendirilemeyeceğini²⁸

* “Ortak taşınmazın kullanma biçiminin tüm paydaşlar arasında varılan bir anlaşma ile belirlenmiş ya da fiili bir kullanma biçiminin oluşmuş olması halinde, tapuda yapılacak resmi taksime veya ortaklığın satış suretiyle giderilmesine bir imar uygulaması yapılmasına kadar, fiili kullanma biçiminin korunmasını ‘iyiniyet kuralları’ (MK.2) nin gereği olduğunu²⁹

²² Bu tarihlerden önceki yani 1926-1969 dönemine ilişkin kararları, yerimizin kısıtlı olması nedeniyle, burada sergileyemiyoruz. Bu döneme ilişkin kararlar, burada atf yapmış olduğumuz kararlarla birlikte, tam metin halinde, yakında arkadaşlarımız sayın Prof.Dr. Şeref ERTAŞ ve Doç.Dr. Nevzat KOÇ ile müştereken yayınlayacağımız **Gerekçeli-İçtihatlı-Notlu Türk Medeni Kanunu Şerhi** isimli eserimizde yer alacaktır.

²³ HGK. 1.10.1997 T. E:4-327, K:765 (Yargı Dünyası 1998/3, S:27, sh:81)

²⁴ 2.HD. 15.9.1997 T. E:6603, K:8864 (YKD. 1997/12, sh:1856 vd.)

²⁵ 21.HD. 7.7.1997 T. E:4657, K:4745 (YKD.1997/11, sh:1782 vd.)

²⁶ 2.HD. 25.6.1997 T. E:6350, K:7830 (YKD.1997/10, sh:1530 vd.)

²⁷ 15.HD. 7.4.1997 T. E:248, K:1891 (YKD. 1997/8, sh:1263 vd.)

²⁸ HGK. 26.3.1997 T. E:13-11, K:240 (İBD. 1997/3, sh:662 vd.)

²⁹ 1.HD. 19.3.1997 T. E:3220, K:3674 (Yasa Hukuk D. 1998/2, sh:31 vd.)

* “Alacaklı bankanın, ‘kredi kartı üyelik sözleşmesi’ uyarınca kendisine tanınan faiz oranlarını arttırma yetkisi ‘objektif iyiniyet’ çerçevesinde kullanmak zorunda olduğunu”³⁰

* “Konkordato”da “dürüstlük kuralı”

- “Konkordato komiserince yapılan ilandan sonra, borçlunun konkordato mehli talep ederken dilekçesinde bildirdiği alacaklardan 26 tanesinin ‘alacakları bulunmadığını’ komiserine bildirmesinin, borçlunun kötünüyetini göstereceğini”³¹

- “Borçlunun bildirdiği ve ilan üzerine alacaklılar tarafından kaydedirilen alacakların dörtte birinden fazlasının borçlunun ticari defterlerinde yer almamasının, borçlunun ‘kötünüyetli’ sayılmasına neden olacağını”³²

- “Konkordato mehli içinde, komiserine bilgi vermeden işyerini değiştiren, işyerine adi ortak olan borçlunun iyiniyetli sayılma-yacağı”³³

- “Ticari defterlerin yıl sonu tasdik işlemini yaptırmamış olan, bilançosu gerçeği yansıtmayan, bankadan aldığı kredileri aktifinde göstermeyen, bilançoda bir kısmını kabul ettiği borçlarının daha sonra tamamını inkar eden borçlunun iyiniyetli sayılmayacağı”³⁴

- “Borçlunun konkordato talebine eklediği bilanço ile komiser tarafından hazırlanan bilanço arasında ‘borç miktarı’ bakımından büyük fark bulunmasının, borçlunun kötünüyetini göstereceğini”³⁵

- “Kendisinden alacaklı olan toplam 34 alacaklının alacak miktarına yakın miktarda alacaklı olan bir bankayı ‘alacaklılar listesi’nde göstermeyen ve bu alacaklı ile mühlet talebinden kısa bir süre önce özel bir ‘ödeme protokolü’ yapan borçlunun iyiniyetli sayılmayacağı”³⁶

- “Borçlunun borçlanması karşılığı bilançosunun aktifinde yer alması gereken ‘mal’ ya da ‘naktin’ bilançoda yer almamasının (görülme-mesinin) borçlunun iyiniyetli sayılmamasını gerektireceğini”³⁷

- “Konkordato isteminden kısa bir süre önce, konkordato teminatı olarak gösterdiği taşınmazı üzerinde -bazı alacaklılarına özel olanak sağlamak için- taşınmazın gerçek değerinin çok üstünde ipotek kuran borçlunun ‘iyiniyetli’ kabul edilemeyeceğini”³⁸

³⁰ 19.HD. 7.3.1997 T. E:475, K:2295 (Yayınlanmamıştır), 19.HD. 4.2.1997 T. E: 1996/4316, K:83 (YKD. 1997/6, sh: 963 vd.), 19.HD. 21.3.1997 T. E:1338, K:2296 (Yayınlanmamıştır)

³¹ 19.HD. 19.12.1996 T. E:7708, K:11487 (UYAR, T. İctihatlı İlk. C:6, sh:8498)

³² 19.HD. 14.11.1996 T.E:5204, K:10058 (UYAR, T. a.g.e. sh:8498)

³³ 19.HD. 20.12.1995 T. E:10881, K:11647 (UYAR, T. a.g.e. sh:8498)

³⁴ 19.HD. 25.10.1995 T.E:8146, K:8883 (UYAR, T. a.g.e. sh:8499)

³⁵ 19.HD. 26.9.1995 T. E:6737, K:7489 (UYAR, T. a.g.e. sh:8500 vd.)

³⁶ 19.HD. 21.3.1995 T. E:1795, K:2575 (UYAR, T. a.g.e. sh:8501 vd.)

³⁷ 19.HD. 20.12.1994 T. E:9575, K:12877 (UYAR, T. a.g.e. sh:8502 vd.)

³⁸ 19.HD. 15.4.1994 T. E:1164, K:3836 (UYAR, T. a.g.e. sh:8503)

- “Sermaye arttırımında bulunan şirketin daha sonra konkordato teklifinde bulunmasının iyiniyetle bağdaşmayacağını”³⁹
- “Borçlunun, konkordato mehli talep ettikten sonra, bir kısım alacaklılarına olan borcunu ödemesinin, kendisinin ‘kötüniyetli’ sayılmasına neden olacağını”⁴⁰
- “Konkordato talebinden birkaç gün önce bankadan kredi alan ve kredi alırken bankaya ibraz ettiği bilançoda bildirdiği borç miktarı ile -6 ay sonra- konkordato talebine eklediği bilançoda bildirdiği borç miktarı arasında büyük fark bulunan borçlunun, ‘iyiniyetli’ sayılmayacağını”⁴¹
- “Konkordato istemiş olan borçlunun müteselsil kefillerin, kefaletleri nedeniyle sorumlu oldukları miktarı komişere bildirip alacak kaydettirmeleri ve konkordato talebine karşı ‘red oyu’ kullanmaları halinde -hem kendileri ve hem de borçlu yönünden- ‘iyiniyetli sayılmayacaklarını”⁴²
- “Borçlunun konkordato teklifinden sonra, bazı alacaklılarla konkordato dışı anlaşma yapmak istediğinin anlaşılması halinde, ‘iyiniyetli’ sayılmayacağını”⁴³
- “Hazırladığı bilançoda borçlarının tümünü göstermeyen borçlunun ‘iyiniyetli’ kabul edilemeyeceğini”⁴⁴
- “Borçlunun, karısının kardeşine taşınmazını devrettikten yedi gün sonra alacaklısına çek keşide etmesi halinde yaptığı devrin muvazaalı sayılacağını”⁴⁵
- “ ‘Komandite ortağın kişisel malvarlığının, şirketin aktifinde gösterilmemiş olması’nın ‘kötüniyetli’ davranış olarak nitelen-dirilemeyeceğini”⁴⁶
- “Bankadan kredi aldıktan yedi gün sonra konkordato isteyen borçlunun ‘iyiniyetli’ sayılmayacağını”⁴⁷
- “Konkordato talebinde bulunan borçlunun kardeş firmalarının nisabı daraltılarak 2/3 çoğunluğu sağlamış olmalarının iyiniyetle bağdaşmayacağını”⁴⁸
- “Alacaklılarının büyük çoğunluğu tarafından kabul edilen konkordato teklifinde yer alan ödeme süresinin uzun olmasının, başlıbaşına kötüniyet göstergesi olarak algılanamayacağını”⁴⁹

³⁹ 19.HD. 5.11.1992 T. E:7977, K:5659 (UYAR, T. a.g.e. sh:8503)

⁴⁰ 19.HD. 11.5. 1992 T. E: 3293, K:2005 (UYAR, T. a.g.e. sh:8504 vd.)

⁴¹ 11.HD. 13.6.1991 T. E:4109, K:3988 (UYAR, T. a.g.e sh:8506 vd.)

⁴² 11.HD. 27.5.1991 T. E:3469, K:3264 (UYAR, T. a.g.e. sh:8507)

⁴³ 11.HD. 27.5.1991 T. E:3469, K:3264 (UYAR, T. a.g.e sh:8508)

⁴⁴ 11.HD. 2.4.1991 T. E:9318, K:13410 (UYAR, T. a.g.e sh:8508)

⁴⁵ 15.HD. 4.2.1991 T. E:23, K:386 (UYAR, T. a.g.e. sh:8096)

⁴⁶ 12.HD. 4.2.1990 T. E:1989/6766, K:7824 (UYAR, T. a.g.e. sh:8510 vd.)

⁴⁷ 11.HD. 11.6.1990 T. E:3651, K:4618 (ALTAY, S. a.g.e. sh:755vd.)

⁴⁸ 11.HD. 23.11.1990 T. E:7586, K:7500 (UYAR, T. a.g.e. sh:8512)

⁴⁹ 11.HD. 10.4.1990 T. E:1075, K:3245 (UYAR, T. a.g.e. sh:8513 vd.)

- “Paydaşı bulunduğu Anonim Şirkete kredi ve finansman sağlamak amacı ile kefil olduktan sonra, kefalet borcunu zamanında ödememek için konkordato teklif etmesinin iyiniyetli bir davranış sayılmayacağını”⁵⁰
- “Taşınmaz ve pay senetlerini konkordato teklifinden önce eşine devreden borçlunun ‘kötüniyetli’ sayılacağını”⁵¹
- “Bilançoda gösterilen borçlarla, ticari defterlerdeki borçların birbirini tutmamasının, borçlunun kötüniyetli sayılmasını gerektireceğini”⁵²
- “Kendisine ait olmayan taşınmazları, kendisininmiş gibi göstererek, gerçeğe aykırı açıklamada bulunan borçlunun iyiniyetli sayılmayacağını”⁵³
- “Konkordato yargılamasının sürdüğü sırada konkordatodan etkilenecek bazı borçlarını ödeyen borçlunun kötüniyetli sayılacağını”⁵⁴
- “Bilançoda gösterilen alacaklar ile konkordatoda kabul edilen alacaklar arasında miktar bakımından fark bulunmasının, borçlunun kötüniyetini göstereceğini”⁵⁵
- “Ticari faaliyetine fiilen son verdikten, işyerindeki malları kardeşine devrettikten 6 ay sonra, konkordato isteminde bulunan borçlunun iyiniyetli sayılmayacağını”⁵⁶
- “Müflis - borçlunun, iki kez iflas içi konkordato teklifinden sonra yaptığı üçüncü teklifin ‘iyiniyetle yapılmış teklif’ sayılmayacağını”⁵⁷
- “Borçlu komandit şirketin temsilcisi konumundakikomandite ortakların, şirketten borç para alarak ödememelerinin ‘kötüniyetli davranış’ sayılacağı ve şirketin konkordato teklifinin onanmamasını gerektireceğini”⁵⁸
- “%60 oranında iflas dışı konkordato talep edip, bu talebini geri aldıktan sonra iflas edip, %10 oranında iflas içi konkordato teklif edenborçlunun kötüniyetli sayılacağını”⁵⁹
- “Konkordato teklifinde taşınmazın değerini düşük göstermiş olan borçlunun ‘konkordatonun onanması’ isteminin ‘kötüniyet’ nedeniyle reddi gerekeceğini”⁶⁰
- - “Borçlunun konkordato teklifinden iki gün önce, daha önceki taahhüdü uyarınca

⁵⁰ 11.HD. 28.5.1990 T. E:2719, K:4259 (ALTAY, S. a.g.e. sh:755)

⁵¹ 11.HD. 10.3.1989 T. E:1566, K:1607 (ALTAY, S. a.g.e. sh:735 vd.)

⁵² 11.HD. 28.3.1989 T. E:1988/4357, K:1961 (ALTAY, S. a.g.e. sh.736 vd.)

⁵³ İstanbul 2. Asliye Tic. Mah. 9.3.1989 T. E:1988/1060, K:206 (ALTAY, S. a.g.e. sh:737 vd.)

⁵⁴ 11.HD. 27.2.1989 T. E:709, K:1163 (UYAR, T. a.g.e. sh:8520)

⁵⁵ 11.HD. 21.11.1988 T. E:7659, K:6920 (ALTAY, S. a.g.e. sh:734 vd.)

⁵⁶ 12.HD. 31.3.1986 T. E:1985/9555, K:3526 (UYAR, T. a.g.e. sh:8521 vd.)

⁵⁷ 12.HD. 11.6.1979 T. E:5339, K:5391 (UYAR, T. a.g.e. sh.8522)

⁵⁸ 12.HD. 4.3.1976 T. E:1679, K:2261 (UYAR, T. a.g.e. sh:8522 vd.)

⁵⁹ HGK. 3.3.1976 T. E:1974/12, K:1070 (İKİD 1976, sh:47)

⁶⁰ 12.HD. 21.10.1974 T. E:9805, K:9177 (UYAR, T. a.g.e. sh:8525)

bir alacağını alacaklılardan birisine temlik etmesinin 'kötüniyetli davranış' olarak nitelendirilemeyeceği"⁶¹

- "Konkordato teklifinden önce mallarını kaçıran, ticari defterlerini usulüne göre tutmamış olan borçlunun 'iyiniyetli' sayılmaya-cağını"⁶²

- "Yakınlarına muvazaalı bono(hatır bonusu) vermiş borçlunun iyiniyetli sayılmayacağını"⁶³

* "Özel olarak yapılan taksim sonucunda herbiri taşınmazın belli bir bölümünü kullanan paydaşların diğer paydaşlar tarafından yapılan satış üzerine şuf'a hakkını kullanmalarının iyiniyetle bağdaşmayacağını"⁶⁴

* "Vadesiz kredilerle ilgili olarak genel kredi sözleşmelerinde yer alan ve bankalara 'tek taraflı olarak faiz oranlarını arttırabilme geçmişte kullanılmış olan kredilere bu faiz oranlarını uygulayabilme', 'kullanılan krediyi dilediği zaman tek taraflı olarak kesebilme' yetkisini veren hükümlerin, MK.'nun 23/II, BK.'nun 19/II,ve 20. maddelerine aykırı ve doloyısıyla geçersiz (batıl) olmadığı, ancak bankanın kredi sözleşmesindeki faiz oranını tek başına arttırırken, 'dürüstlük ve doğruluk kuralları'na (MK.2) aykırı davranmış olup olmadığının bilirkişilere inceleme yaptırılarak araştırılması gerekeceğini"⁶⁵

* "Tüm davalıların ikametgahlarının bulunduğu yerde açılan 'trafik kazası nedeniyle tazminat davası'nda, davalıların -davanın, kazanın olduğu yerde görülmesini belirterek- 'yetkisizlik itirazında' bulunmalarının, 'iyiniyet kuralları' (MK.2) ile bağdaşmayacağını"⁶⁶

* "Tapulu taşınmazın haricen satışı geçersiz olduğundan, mirasbırakanın sağlığında haricen sattığı tapulu taşınmaz için mirasçılara karşı açılan tescil davasını bir kısım mirasçılarının kabul etmemesi halinde, olaya MK.2'nin uygulanamayacağını"⁶⁷

* "Vekaletnameye dayanan temsil yetkisinin (vekalet görevinin) vekil tarafından, vekalet verenin zararına, kendisinin veya işbirliği yaptığı başka birisinin yararına kullanılması halinde, yapılan işlemin (satış, kira vb.) vekil edeni bağlamayacağı, çünkü vekilin (ve onunla işbirliği halinde olan üçüncü kişinin 'objektif iyiniyet kuralları'na (MK.2) aykırı hareket etmiş sayılacaklarını -vekalet verene ait çekişmeli

⁶¹ İİD. 23.9.1974 T. E:5015, K:8170 (ALTAY, S. a.g.e. sh:727)

⁶² İİD. 26.5.1966 T. E:5920 K:5786 (RKD. 1969/5-6, 2/2, sh:111 vd.)

⁶³ İİD. 29.6.1961 T. E:6068, K:6776 (KURU, B. İflas ve Konkordato Hukuku, sh.465 dipn.193)

⁶⁴ 6.HD. 13.3.1997 T. E:2113, K:2267 (Yasa D. 1998/3, sh:358 vd.), 6.HD. 6.2.1996 T. E:12044, K:1068 (YKD. 1996/8, sh:1228 vd.), 311.1995 E:1994/12974, K.873 (İKİD. S:414, sh:11119)

⁶⁵ 19.HD. 24.2.1997 T. E:5454, K:1709 (İBD. 1997/2, sh:439 vd.), 19.11.1994 T. E:6472, K:11467 (BATIDER, 1994,C:XVIII, S:4, sh:157 vd.), 19.HD. 26.11.1994 T. E:6472, K:11467 (İİD. S:409, sh:10810 vd.)

⁶⁶ 4.HD. 31.10.1996 T. E:8565, K:10514 (YKD. 1997/3, sh:365 vd.)

⁶⁷ 8.HD. 19.9.1996 T. E:1378, K:7639 (YKD. 1996/11, sh:1732 vd.)

taşınmazı, değerinden çok düşük bir bedelle satın alan kişinin iyiniyetli sayılmayacağını⁶⁸,”

* “Döviz bazında kira sözleşmesi imzalayan ve tacir durumunda bulunan bankanın, daha sonra döviz kurlarındaki artışı ileri sürerek, kira bedelinin Türk Lirasına çevrilmesini (uyarlanmasını) istemesinin, ‘iyiniyet kuralları’ (MK.2) ile bağdaşmayacağını⁶⁹,”

* “Boşanma kararına rağmen karısıyla üç yıl daha müşterek hayatı sürdüren ve daha sonra üç yıl önceki mali koşullarla boşanmayı sağlamak üzere, boşanma kararını tebliğe çıkaran kocanın bu davranışının MK.2’de öngörülen ‘iyiniyet kuralları’ ile bağdaşmayacağını⁷⁰,”

* “Kabul edilen borçlanmanın on dokuz yıl sonra iptal edilmesinin ‘dürüstlük kuralları’ (MK.2) ile bağdaşmayacağını⁷¹,”

* “Türk mahkemesinden alınan boşanmaya ilişkin tanıma kararı kesinleş-medikçe tarafların Türk kamu düzeni açısından evli sayılacakları ve BK.132/III’deki ‘zamanışımının işlemeyeceğini’ kuralının geçerliliğini koruyacağını, aksinin kabulünün ‘iyiniyet kuralları’ (MK.2) ile bağdaşmayacağını⁷²,”

* “Açtığı boşanma davası reddedilen kocanın, karısı ile bir süre birlikte olduktan sonra, red kararını kesinleştirip -ve MK.134/son’daki üç yıllık sürenin geçmesini bekleyip- tekrar boşanma davası açmasının ‘hakkın kötüye kullanılması’ (MK.2) sayılacağını⁷³,”

* “Tüketicilerin, iltihaki sözleşmelerdeki ‘genel işlem kuralları’ yoluyla sömürülmesini önlemek için, hakimin, MK.1 maddesinin kendisine tanıdığı ‘kanun koyucu gibi hareket etme’ yetkisine dayanarak, özellikle hakların kullanılmasında ve borçların yerine getirilmesinde objektif iyiniyet kurallarına uymayı öngören MK.2/1, kişiliğin korunmasını düzenleyen MK.24, ahlaka aykırı sözleşmeleri yasaklayan BK.19/II gibi genel kurallar çerçevesinde sözleşme özgürlüğüne, tüketiciyi koruyucu sınırlamalar getirebileceğini”⁷⁴

⁶⁸ 1.HD. 13.9.1996 T. E:8139, K:9816 (İBD.1997/4, sh:928 vd.), 1.HD. 2.10.1995 T. E:11443, K:12592 (YKD. 1996/2, sh:198 vd.), HGK. 13.2.1974 T. E:1973/T-523, K:102 (İBD. 1975/1-2, sh:123 vd.--YKD. 1975/9, sh:5 vd.)

⁶⁹ 11.HD. 8.7.1996 T. E:3896, K:5108 (İBD. 1997/1, sh:189 vd.)

⁷⁰ 2.HD. 12.4.1996 T. E:3014, K:4080 (Yayınlanmamıştır), 2.HD. 28.5.1996 T. E:3834, K:5692 (Yayınlanmamıştır)

⁷¹ 21.HD. 27.5.1996 T. E:2172, K:3076 (YKD. 1997/1, sh:95 vd.)

⁷² 2.HD. 9.5.1996 T. E:3469, K:4878 (Yayınlanmamıştır)

⁷³ 2.HD. 12.4.1996 T. E:3014, K:4080 (Yayınlanmamıştır)

⁷⁴ 13.HD. 18.3.1996 T. E:1734, K:2495 (Yayınlanmamıştır)

“Satışa çıkarılmış olan taşınır/taşınmazı, önceki ihalede teklif ettiği bedilden (ileri sürdüğü peyden) daha az bedel ile satın alan alıcının bu davranışının iyiniyetle (MK.2) bağdaşmayacağını ve yapılan ihalenin feshinin gerekeceğini⁷⁵”

* “İhale bedelini ödemeyerek İY.133. gereğince ihalenin feshine sebep olan alıcının, yeniden yapılan ihalede, önce teklif ettiği bedelden daha düşük bedelle taşınmazı satın alabileceği, ancak bu durumda, kendisinin iki ihale bedeli arasındaki farktan sorumlu olacağını⁷⁶”

* “Ekonomik bunalım ve bundan kaynaklanan önlemler ortada iken, işverenin anılan anılan ekonomik önlemler paketinin bir gereği olarak ‘uyuşmazlık konusu ücret zammını birkaç aylık gecikme önerisi’ni kabul etmeyen işçinin bu davranışının ‘dürüstlük kuralı’ ile bağdaşmayacağını⁷⁷”

* “Taşınmaza az payla paydaş durumunda bulunan kişinin açtığı şufa davasının, ‘iyiniyet kuralları’na (MK.2) aykırı davrandığı gerekçesiyle reddedilemeyeceğini⁷⁸”

* “Bağ-Kur tarafından sigortalıya gönderilen borçlanma ile ilgili yazıda ‘borcun iki yıllık süre içinde ödenmemesi durumunda yaptırımın ne olacağı’nın bildirilmemesi halinde, Bağ-Kur’un prim borcunu bu süre içinde yatırmayan sigortalının borçlanma işlemini iptal etmesinin ‘objektif iyiniyet kuralları’(MK.2) ile bağdaşmayacağını⁷⁹”

• “İptal davalarında ‘dürüstlük kuralı’ ”;

- “Borçlunun, malvarlığının bir kısmını -bir kooperatifteki hissesini- kendisinden alacaklı olan kişiye alacağına mahsuben devretmesinin, ‘iyiniyetli bir kişiden ve basiretli bir tacirden beklenmeyecek bir davranış’ olup, İİK.280/I. uyarınca iptale tabi olduğunu⁸⁰”

- “Taşınmazlarını doğrudan doğruya annesine devretmeyen fakat bunları annesinin neredeyse sermayesinin tamamına sahip olduğu şirkete devreden borçlunun bu işlemlerinin iptale tabi olduğunu⁸¹”

- “Borcun doğumundan sonra, borçlunun kendisine ait işyerini, içindeki ticari mallarla birlikte devretmesinin, ‘alacaklılara zarar verme kastı’ ile hareket ettiğini ve devralanın da ‘kötüniyetli olduğunu’ göstereceğini, üçüncü kişinin bu karinenin aksini ispat etmesi gerekeceğini⁸²”

⁷⁵ 12.HD. 21.11.1995 T. E:16253, K:16353, 12.7.1993 T. E:8293, K:12488 (UYAR, T. a.g.e. C:3, sh:3740 vd.), HGK. 6.11.1996 T. E:12-580 K:738 (Yargı D. 1996/12, sh:81 vd.)

⁷⁶ 22.1.1981 T. E:1980/9478, K:532 (UYAR, T. İhale, sh:519 vd.)

⁷⁷ HGK.31.1.1996 T. E:1995/9-960, K:4 (İKİD. S.440, sh:12782 vd.)

⁷⁸ HGK. 20.12.1995 T. E:6-930, K:1142 (İKİD. S:434, sh:12388 vd.)

⁷⁹ 21.HD. 9.11.1995 T. E:6717, K:6661 (YKD.1996/6, sh:986 vd.)

⁸⁰ 15.HD. 16.10.1995 T. E:3226, K:3686 (UYAR, T. a.g.e. sh:8081 vd.),

⁸¹ 15.HD. 4.7.1995 T. E:3492, K:4139 (UYAR, T. a.g.e. sh:8082 vd.)

⁸² 15.HD. 4.5.1995 T. E:1994/6509, K:2742 (UYAR, T. a.g.e. sh:8082 vd.)

- “Borcun doğumundan sonra borçlunun, eşi ile ‘anlaşmalı boşanma’ çerçevesinde dava konusu taşınır ve taşınmaz mallarını eşine devretmesinin, ‘alacaklıdan mal kaçırma’ amacına yönelik sayılacağını ve dava devam ederken, davalı borçlu bir başkasıyla evlenmiş olsa dahi iptale tabi olacağını⁸³”
- “Borçlu babanın, alacaklı oğluna zarar vermek kastıyla, sahip olduğu taşınmazları ikinci karısı ile bu karısından olma oğluna devri işleminin ‘iyiniyetli bir kişiden beklenilmeyecek bir tasarruf’ niteliğinde sayılacağını ve alacaklıya karşı hükümsüz olacağını⁸⁴”
- “Haciz tarihinden kısa bir süre önce, borçlunun ortaklıktaki payını üçüncü kişiye devretmesinin iptale konu olabileceğini⁸⁵”
- “Borçlunun vadesi gelmiş olan borçlarını ödememek için sahibi bulunduğu taşınmazını hemen kardeşine satmasının ‘alacaklılara zarar vermek kastıyla ev iyiniyetli bir kişiden beklenilmeyecek bir tasarruf’ niteliğinde sayılacağını⁸⁶”
- “Eşler arasında yapılan tasarrufun ‘iyiniyetli olarak yapılmış olduğunun’ kabul edilemeyeceğini⁸⁷”
- “Borçlunun, mallarını alt ve üst soyuna aktarmasının, iyiniyetli olmadığını göstereceğini⁸⁸”
- “Borçlu şirketin, ‘sermaye arttırımı’ gerekçesiyle pay senedi çıkararak para topladıktan sonra konkordato talep etmesinin iyiniyetle bağdaşmayacağını⁸⁹”
- “Borçlunun konkordato talebinden kısa bir süre önce, birisine borç ikrar eden senet vermesinin, taşınmazını başkasına bağışlamasının, ‘iyiniyetli’ davranış olarak kabul edilemeyeceğini⁹⁰”
- * “Anonim ortaklık genel kurulu kararlarının yasaya, esas sözleşmeye ve objektif iyiniyet kurallarına (MK.2) aykırılığı nedeniyle iptalinin istenebileceğini⁹¹”
- * “Aralarında organik bağ bulunan (ortak ve temsilcileri aynı kişi olan) şirketlerden birinin ‘diğerinin yaptığı işlemleri bilmediğini’ ileri sürmesinin ‘dürüstlük kuralları’na (MK.2) aykırı olduğunu⁹²”

⁸³ 15.HD. 7.2.1994 T. E:231, K:584 (UYAR, T. a.g.e. sh:8087 vd.)

⁸⁴ 15.HD. 7.2.1989 T. E:1988/4293, K:461 (UYAR, T.a.g.e. sh:8100)

⁸⁵ 15.HD. 24.12.1987 T. E:3729, K:4596 (UYAR, T. a.g.e. sh:8103)

⁸⁶ 15.HD. 15.10.1984 T. E:243, K:3070 (UYAR, T. a.g.e. sh:8105)

⁸⁷ 13. 6.3.1980 T. E:967, K:1461 (YKD. 1980/12, sh:1624)

⁸⁸ 13.HD. 14.1.1975 T. E:6948, K:198 (UYAR, T. a.g.e. sh:8108)

⁸⁹ İİD. 7.2.1974 T. E:713, K:1081 (UYAR, T. İçtihatlı İİK., C:6, sh:8306)

⁹⁰ İİD. 11.1.1964 T. E:12958 (TUNCAY, S./DEMİRHAN, H. O. İçtihatlı İİK, sh:220)

⁹¹ 11.HD. 11.12.1995 T. E:8154, K:9165 (YKD. 1996/3, sh:407 vd.), HGK.29.11.1969 T. E:1966/T-1396, K:847 (RKD. 1969, II/1, sh:65 vd.-RKD. 1970/3, II/1, sh:65 vd.)

⁹² 11.HD. 10.10.1995 T. E:4108, K:7350 (YKD. 1996/1, sh:46 vd.)

- * “Tahliye taahhüdünün, kira sözleşmesinden çok kısa bir süre sonra verilmiş olmasının, onun geçersizliğini (kötüniyetle düzenlendiğini ‘MK.2’ göstermeyeceğini”⁹³
- * “Dövizde endeksli kredi sözleşmesinden kaynaklanan borca yönelik olarak açılan uyarılama (olumsuz tespit) davalarında, borç miktarının saptanmasının istenmesi halinde, ‘objektif iyiniyet kuralları’ (MK.2) çerçevesinde, bilirkişilerce belirlenmesi gerekeceğini”⁹⁴
- * “Sözleşmede kararlaştırılan hususların yerine getirilmesinin ‘pacta sunt servanda’ (ahde vefa) ilkesinin bir gereği olduğunu, davacının sözleşmeden doğan tazminat hakkını kullanmasının ‘dürüstlük kurallarına’ (MK.2) aykırı düşmeyeceğini”⁹⁵
- * “Taşıma işinin fiilen gerçekleşmesinden sonra, ‘düzenlenen taşıma sözleşmesinin davalı idareyi temsil yetkisine sahip bir kişi tarafından imzalanmamış olduğunu’ nun davalı tarafından ileri sürülmesinin, ‘iyiniyet kuralları’na (MK.2) aykırı olacağını”⁹⁶
- * “Kanundan doğan şuf’a haklarını kullanan paydaşların, kötüniyetli olduklarının (MK.2) kabul edilemeyeceğini”⁹⁷
- * “Kocasının gönderdiği ihtar kararını alan bir aylık sürenin bitmesinden birkaç gün önce kocasına karşı uymayan kadının ‘dürüstlük kuralı’na aykırı davranmış sayılacağını”⁹⁸
- * “Geçersiz sözleşme ile -Devlet İhale Yasasına aykırı olarak- alınan malların idare tarafından teslim alınıp kullanılmaya başlanmasından sonra, idarenin ‘sözleşmenin geçersiz olduğunu’ ileri sürmesinin, dürüstlük kuralları’na (MK.2) aykırı olacağını”⁹⁹
- * “Borçlu tarafından, bankadaki hesabına yatırılan daha önceki aylara ait kira bedellerini alıp, son dört ayın kira bedelini almayan alacaklı-kiralayanın bu eyleminin ‘iyiniyet kuralları’ (MK.2) ile bağdaşmayacağını”¹⁰⁰
- * “Borçlanma istemiyle Bağ-Kur’a yaptığı başvurusundan sonra, beş yılı aşkın süre dilekçesi üzerine ne gibi işlem yapıldığını sormayan sigortalının iyiniyetli olmayan (MK.2) bu davranışından dolayı, borçlunun isteğinin kabulüne yönelik davanın reddi gerekeceğini”¹⁰¹

⁹³ 12.HD. 13.3.1989 T. E:1629, K:3342 (UYAR, T. İçtihatlı İİK. C:5, sh:7753 vd.)

⁹⁴ 11.HD. 10.7.1995 T. E:3544, K:5304 (ABD. 1995/4, sh:107 vd.)

⁹⁵ 13.HD. 3.7.1995 T. E:6285, K:6630 (İKİD. S:423, sh:11694 vd.)

⁹⁶ 11.HD. 9.6.1995 T. E:3855, K:4830 (YKD. 1995/8, SH:1239 vd.)

⁹⁷ HGK. 12.4.1995 T. E:6-103, K:380 (İKİD. S:416, sh:11241 vd.)

⁹⁸ 2.HD. 12.4.1995 T. E: 3542, K: 4456 (İKİD. S: 414, sh:11098) - HGK. 2.12.1987 T. E: 2-463, K: 897 (İKİD. S: 329, sh:5658 vd.) - 2. HD. 18.6.1979 T. E: 4779, K: 4986 (İKİD. S: 224, sh: 7052 vd.)

⁹⁹ 13.HD. 11.4.1995 T. E: 3082, K: 3651 (YKD... 1995/9, sh: 1419 vd.)

¹⁰⁰ 12.HD. 14.3.1995 T. E: 2976, K: 3450 (UYAR, T. a.g.e. C: 5, sh:7047 vd.)

¹⁰¹ 10.HD. 14.2.1995 T. E: 1101, K: 1350 (YKD. 1995/8, sh:1226 vd.)

- * “Koşulları olağanüstü değiştiren hallerin ortaya çıkması durumunda, edimler arasındaki denge bozulacağından, sözleşmeye tarafların sıkı sıkıya bağlı kalmalarını istemenin ‘objektif iyiniyet kuralları’ (MK.2) ile bağdaşmayacağı”¹⁰²
- * “Aleyhine boşanma davası açılan kadının bir taraftan ‘evlilik birliğinin -önceki boşanma davasının reddinden sonra- yeniden kurulduğunu’ belirtmesi diğer taraftan ‘davacıdan icra kanalı ile hafaka alacağını tahsil etmesi’nin, ‘iyiniyet kuralları’(MK.2) ile bağdaşmayacağı (ve kadının ‘evlilik birliğinin yeniden kurulduğu’ iddiasının samimi olmadığını göstereceğini)”¹⁰³
- * “Evlilik akdinin mutlak butlan (akıl hastalığı) nedeniyle iptaline ilişkin kararın kesinleşmesinden önce, akıl hastası olan eşenin ölümü halinde, sağ kalan (ve akıl hastası olduğunu bile bile onunla evlenmiş olan) eşin, ölen eşine mirasçı olmasına MK.’deki ‘dürüstlük kuralı’nın engel teşkil etmeyeceğini”¹⁰⁴
- * “ ‘Butlan nedeniyle evlenmenin iptali kararı’ndan önce, evliliğin ölüm nedeniyle sona ermesi halinde, sağ kalan eşin, iyiniyetli (MK.2) olup olmadığına bakılmaksızın ölen eşine mirasçı olacağını”¹⁰⁵
- * “İdarenin açtığı ‘bedel indirim davası’nda kamulaştırmayı öğrenen maliklerin, usulsüz tebligat nedeniyle hak düşürücü süre geçtikten sonra ‘bedel arttırım davası’ açmasının ‘iyiniyet kuralları’ ile (MK.2) bağdaşmayacağı”¹⁰⁶
- * “Mütevali (devam eden) tahliye taahhütlerinin -kiralayanın kötüniyeti belgelendirilmedikçe geçerli olduğu (kira sözleşmesinin her yenilenişinde kiracının vereceği tahliye taahhüdünün geçerli olduğunu) bu durumda MK.2 hükmünün uygulama alanı bulmayacağı”¹⁰⁷
- * “İki yıl boyunca sigortalının primlerini kabul eden Bağ-Kur’un onüç günlük bir gecikme nedeniyle borçlanma işlemini geçersiz saymasının ‘objektif iyiniyet kuralları’na (MK.2) aykırı düşeceğini”¹⁰⁸
- * “Kredi kartının çalındığını, kartını veren bankaya hemen bildiren müşteriye karşı, iptal işlemini gecikerek gerçekleştiren bankanın ‘objektif iyiniyet kuralları’ (MK.2) çerçevesinde sorumlu tutulması gerekeceğini”¹⁰⁹
- * “Kat karşılığı inşaat sözleşmelerinin karmaşık bir niteliğe sahip olduğu, yüklenici ile arsa sahibi arasındaki ilişkinin devam ettiği uzun süre içerisinde tarafların

¹⁰² 9.HD. 31.1.1995 T. E: 1994/16730, K:1307 (YKD. 1995/4, sh: 576 vd.)

¹⁰³ HGK. 2.11.1994 T. E: 2-406, K: 685 (İKİD. S: 412, sh: 10962 vd.)

¹⁰⁴ HGK. 26.10.1994 T. E: 1993/2-756, K: 638 (İKİD. S:413, sh: 11034 vd. - YKD. 1995/5, sh:701 vd.)

¹⁰⁵ HGK. 26.10.1994 T. E: 1993/2-756, K: 638 (İKİD. S: 413, sh:11034 vd. - YKD. 1995/5, sh:701 vd.)

¹⁰⁶ 5.HD. 20.9.1994 T. E: 9471, K: 17178 (YKD. 1994/12, sh:1920)

¹⁰⁷ 12.HD. 1.7.1994 T. E:8822, K:8972 - 12.HD. 15.2.1990 T. E:1989/3561, K:1203 - 12.HD. 12.10.1989 T. E:2807, K:12117 - 12.HD. 15.6.1989 T. E:425, K.8983 (UYAR, T. a.g.e. C:7 SH:7641 vd.)

¹⁰⁸ 10.HD. 24.6.1994 T. E: 7528, K: 12881 (YKD. 1994/11, sh:1779 vd.)

¹⁰⁹ 19.HD. 2.6.1994 T. E: 1993/5800, K: 5618 (YKD. 1995/11, sh:1797 vd.)

birbirlerine karşı 'dürüstlük kuralı' (MK.2) gereğince anlayışla davranmaları gerekeceğini"¹¹⁰

* "Limited şirkete ilişkin ortaklık kpayının devrinin yasada öngörülen şekilde yapılmamış olmasına rağmen, devirden dolayı tarafların karşılıklı edimlerini yerine getirmeleri halinde, 'devir işleminin şekline uygun yapılmadığı'ni ileri sürmenin 'iyiniyet kuralları' (MK.2)ile bağdaşmayacağını"¹¹¹

* "Yolsuz tescile dayanarak aynı hak iktisap eden üçüncü kişinin iyiniyetli olup olmadığı ve yolsuzluğunu hangi hallerde bilmesi gerektiği araştırılırken kesin bir ölçü koymanın mümkün olmadığını ancak bazı kriterlerle birlikte önemli özel durumların -taraflar arasındaki akrabalık ilişkisi, tarafların aynı yerde oturması, taşınmazın el değiştirmesindeki çabukluk,değerinin çok altında bir bedelle satılması vb. gibi araştırılması gerekeceğini"¹¹²

* "Gerek arsa sahibi ile müteahhit ve gerekse müteahhit ile ondan daire alan alıcı arasındaki 'satış', 'satış vaadi', 'inşaat sözleşmeleri' resmi şekilde yapılmamış dahi olsa, tarafların edimlerini yerine getirmelerinden sonra, 'sözleşmenin şekil eksikliği sebebiyle geçersizliği'nin ileri sürülmesinin 'objektif iyiniyet kuralları (MK.2) ile bağdaşmayacağını"¹¹³

* "Elinde olmayan nedenlerle, pay satışını geç öğrenen şuf'a hakkı sahibinin geç öğrenmesinden dolayı geç açtığı şuf'a davalarında, davacının 'tapuda gösterilen eski bedelle payın adına tescilini' talep etmesinin, 'objektif iyiniyet kuralları' (MK.2) ile bağdaşmayacağını"¹¹⁴

* "Borçlanma bedelinin, Bağ-Kur'a, iki yıllık yatırılma süresinin geçmesinden birkaç gün sonra yatırılması halinde 'ilgilinin hakkının düştüğünü' ileri sürmesini 'dürüstlük kuralları' (MK.2) ile bağdaşmayacağını"¹¹⁵

* "Aralarındaki sözleşme uyarınca kendi edimini yerine getirdiği halde beş yıl gibi uzun bir süre karşı tarafın edimini yerine getirmesini istemeyen tarafın edimin aynen yerine getirilmesini istemesinin 'iyiniyet kurallarına' (MK.2) aykırı sayılacağını"¹¹⁶

¹¹⁰ 15.HD. 30.5.1994 T. E: 1993/5125, K: 3380 (YKD. 1995/3, sh: 44 vd.)

¹¹¹ HGK. 17.11.1993 T. E:11-500, K:725 (İKİD. S:396, sh:9949 vd.)

¹¹² 8.HD. 15.11.1993 T. E: 8639, K: 11586 (YKD. 1994/4, sh:577 vd.)

¹¹³ 13.HD. 12.11.1993 T. E: 5029, K: 8756 (ABD. 1994/2, sh: 305 vd.) - HGK. 1.4.1992 T. E: 15-129, K: 237 (İKİD. S: 428, sh: 12005 vd.) - 13. HD. 30.1.1992 T. E: 8879, K: 645 (YKD. 1992/3, sh: 399 vd.) - HGK. 23.10.1991 T. E: 15-396, K: 511 (İKİD. S:379, sh: 8869) - 13. HD. 13.1.1991 T. E: 1990/5909, K: 238 (YKD. 1991/6, sh: 895 vd.)

¹¹⁴ HGK. 15.2.1995 T. E: 94/6-859, K: 77 (İKİD. S: 416, sh:11247 vd.)- HGK. 27.10.1993 T. E: 6-507, K: 605 (İKİD. S: 401, sh: 10283 vd.)

¹¹⁵ 10.HD. 4.10.1993 T. E: 7172, K: 10346 (YKD. 1994/1, sh: 65 vd.)

¹¹⁶ 19.HD.15.9.1993 T. E.1992/6126, K.5501 (YKD. 1994/2 sh:261 vd.)

- * “ ‘Zimmete para geçirildiği’ iddiası ile yönetici hakkında haksız şikayette bulunan kişinin, ‘hak arama hürriyetini kötüye kullanmış olması’ (MK.2) nedeniyle manevi tazminatla sorumlu tutulması gerekeceğini”¹¹⁷
- * “Babasının ölümü nedeniyle Emekli Sandığı tarafından kendisine maaş bağlanması için müracaat etmeyen kadının, kocasından almakta olduğu yoksulluk nafakasının arttırılması için dava açmasının ‘hakkın kötüye kullanılması’ (MK.2) olduğunu”¹¹⁸
- * “Komşu taşınmaza yakın dikilen ağaçların kök ve dalları geçmemesine rağmen, sadece gölgeleriyle zarar veriyor olmaları halinde, tahammül sınırlayan bir zararın bulunup bulunmadığının MK’deki ‘dürüstlük kuralı’ çerçevesinde değerlendirilmesi gerekeceğini”¹¹⁹
- * “MK’deki ‘iyiniyet kuralı’ ile hukuk güvenliğinin, çeklerde keşide yerinin kısaltılmış olarak yazılmasına olumlu olarak bakılmasını gerektirdiğini”¹²⁰
- * “Menfi tespit davası açarak, ‘senedin alacaklıya verilmesi’ konusunda mahkemeden ihtiyati tedbir kararı alan borçlunun, açtığı dava redle sonuçlandıktan sonra, takipte bulunan alacaklıya ‘borcun zaman aşımına uğradığını’ ileri sürmesinin ‘hakkın kötüye kullanılması’ (MK.2) sayılacağı”¹²¹
- * “Ölünceye kadar bakma sözleşmesinin ‘şekline uygun olarak yapılmamış olması’ nedeniyle geçersiz olduğunun, ölmüş olan bakım alacaklısının mirasçıları tarafından, bakım borcunu yerine getirmiş olan bakım borçlusuna karşı ileri sürülmesinin ‘dürüstlük kuralları’na (MK.2) aykırı olacağını”¹²²
- * “Avukatlık Kanununun 164/son hükmünün MK.2’deki ‘dürüstlük kuralı’ çerçevesinde ve hakkın kötüye kullanılmasına izin verilmeyecek biçimde yorumlanıp uygulanması gerekeceğini”¹²³
- * “Mirasçılardan birisinden payını devralmış olan üçüncü kişinin, sözleşmeye konu taşınmazı taksim sonucu payı devreden mirasçıya isabet etmesi halinde, o yer hakkında diğer mirasçılara karşı ‘tapu iptali ve tescil davası’ açabilmesinin MK.2’deki ‘iyiniyet kuralları’na uygun düşeceğini”¹²⁴
- * “Bedeli alınıp teslim edilen taşınmazın yirmi bir yıl sonra sırf -4753 sayılı yasa uyarınca- takyitli olmasından yararlanılarak davacı- haricen satın alana ait olduğunu

¹¹⁷ HGK. 9.6.1993 T. E: 4-119, K: 426 (İKİD. S: 394, sh: 9838 vd.)

¹¹⁸ 2.HD. 28.5.1993 T. E: 4773, K: 5740 (Yayımlanmamıştır)

¹¹⁹ 14.HD. 5.3.1993 T. E:1992/7105, K:1983 (YKD.1993/10, sh:1531 vd.)

¹²⁰ İBK. 14.12.1992 T. E:1, K:5 (UYAR, T. İçtihatlı İİK. C:4, sh:5624)

¹²¹ 12.HD. 19.11.1992 T. E:12806, K:14368 (UYAR, T. İçtihatlı İİK., C:4, sh:5088 vd.)

¹²² HGK. 19.6.1993 T. E:1/31, K:55 (İKİD. S:38, sh:2760 vd.), 13.HD. 17.1.1974 T. E:1973/1238, K:4 (YKD. 1977/3, sh:393)

¹²³ 13.HD. 15.10.1992 T. E:6246, K:7883 (İzmir Bar. D. 1993/1, sh:99 vd.)

¹²⁴ HGK. 14.10.1992 T. E:8-350, K:565 (YKD.1993/11, sh:1623 vd.)

bile bile, kayıt malikinden satın alan alıcı ile satıcı kayıt malikinin davranışlarının 'hakkın kötüye kullanılması' (MK.2) sayılacağını"¹²⁵

* "Başlangıçta müşterisine 'fark faizi' ödeyeceğini taahhüt eden bankanın daha sonra -3182 S. Bankalar Kanununun 37. maddesinde dayanarak 'bu taahhüdünün geçersiz olduğu'nu ileri sürmenin MK.2 ile bağdaşmayacağını"¹²⁶

* "Uzun yıllar, kiracının kiralanana akde aykırı biçimde kullanmasına izin veren kiralayanın, daha sonra 'akde aykırılık' iddiasıyla tahliye isteminde bulunmasının 'dürüstlük kuralları' (MK.2) ile bağdaşmayacağını"¹²⁷

* "İyiniyete ya da kötünyete ilişkin iddia ve savunmanın mahkemece doğrudan doğruya araştırılması gerekeceğini"¹²⁸

* "Kadını vekil tayin ederek kendisi adına ihaleye girmesini sağladığı kocasını daha sonra -açtığı ihalenin feshi davasında- temyiz kudretinden yoksun olduğunu ileri sürmesinin 'iyiniyet kuralları' (MK.2) ile bağdaşmayacağını"¹²⁹

* "Aynı zamanda tacir sıfatını taşıyan, taahhüt ettiği dekorasyon işini taahhüt ettiği tarihte tamamlayıp teslim etmeyen yüklenicinin, işin gecikmesinde hiçbir kusuru bulunmayan iş sahibine, sözleşmede kararlaştırılan cezai şartı aynen ödemesinin sözleşmeye, BK.356/1'e ve 'dürüstlük kuralları'na (MK.2) uygun düşeceğini"¹³⁰

* "İki tarafça karşılıklı edimler ifa edildikten sonra, 'sözleşmenin şekil koşullarına uygun yapılmadığı'ndan bahisle geçersizliğinin ileri sürülmesinin objektif iyiniyet kuralı (MK.2) ile bağdaşmayacağını"¹³¹

* "Davacı SSK'nın yanlış bağlayarak yedi yıl süre ile ödediği aylığı, farketmesinden sonra, davalıdan -sebepsiz zenginleşme (BK.63/II) kuralları çerçevesinde- geri istemesinde 'iyiniyet kuralları'na (MK.2) aykırılık bulunmadığını"¹³²

* "Satış akdine dayanmakta olan tarafın, MK.631 uyarınca 'kanuni karine' olarak satın almada iyiniyetli sayılacağını"¹³³

* "Satıştan önceki döneme ilişkin kira bedelini taşınmazda kiracı olarak bulunan kişiden alıp makbuz veren eski hissedar yeni malikin, taşınmazda kiracı olarak oturan

¹²⁵ HGK. 1.7.1992 T. E:14-284, K:429 (İKİD. S:385, sh:9257 vd.)

¹²⁶ 11.HD. 4.6.1992 T. E:1991/379, K:7404 (Batıder 1992/XVI/3, sh:147 vd.)

¹²⁷ 6.HD. 27.4.1992 T. E:5307, K:5697 (YKD. 1993/4, sh:526 vd.)

¹²⁸ HGK. 25.3.1992 T. E:1-98, K:195 (ÖZMEN, İ. Yargıtay Hukuk Genel Kurulu Kararları, C:1, sh:1093 vd.)

¹²⁹ HGK. 18.3.1992 T. E:4-58, K:175 (İKİD. S:398, sh:10095 vd.)

¹³⁰ 15.HD. 12.3.1992 T. E:1991/4239, K:1246 (İKİD. S:377, sh:8741 vd.)

¹³¹ 13.HD. 10.3.1992 T. E:1526, K:2290 (İBD. 1997/1, sh:193)

¹³² HGK. 12.2.1992 T. E:1991/10-576, K:76 (YKD. 1992/4, sh:503 vd.)

¹³³ 8.HD. 5.11.1991 T. E:464, K:15114 (YKD.1992/2, sh:212 vd.)

kişinin kiracılık sıfatını inkar ederek, taşınmazı tahliye etmesini istemesinin iyiniyet kuralı (MK.2) ile bağdaşmayacağını¹³⁴

* "Kooperatifin, yıllarca aidatlarını alıp, genel kurul toplantılarına davet edip, kur'aya iştirak ettirdiği kişinin, daha sonra 'ergin olmadığını' ileri sürüp ortaklığını kabul etmemesinin, 'iyiniyet kuralları' ile (MK.2) bağdaşmayacağını"¹³⁵

* "Vakıa ve karinelere olayda kanunen iyiniyet iddiasında bulunamayacak durumu belirmiş olan kişinin kötünietinin diğer tarafa isbat ettirilmesine gerek kalmayacağı ve dava hakkının doğumunu sağlayan veya ortadan kaldıran iyiniyet veya kötünietin bu durumda resen nazara alınacağına ilişkin 14.2.1951 tarih 17/1 sayılı İçt. Bir. K.'da değişiklik yapılmasına gerek bulun-¹³⁶madığını"

* "Kat malikleri arasında düzenli bir beraberlik ve barışın devam etmesi için, kat maliklerinin haklarını kullanırken, 'dürüstlük kuralları' (MK.2) çerçevesinde, birbirlerini rahatsız etmeyecek biçimde hareket etmek zorunda olduklarını"¹³⁷

* "Müşterek mülkiyete konu olan taşınmazda, paydaşlardan birisinin kendisine ait çok küçük bir pay üzerinde intifa hakkı kurmasının 'hakkın kötüye kullanılması' (MK.2) sayılmayacağını"¹³⁸

* " 'Yeniden inşaat sebebiyle tahliye davalarında', 'davacının gerçekte orada inşaat yapmayacağı, tahliyeyi sağladıktan sonra taşınmazı satma amacı güttüğü' yani 'objektif iyiniyet kuralları'na (MK.2) aykırı davrandığı ileri sürülerek, davanın reddini sağlayabileceğini"¹³⁹

* "Şirketi temsilen kambiyo senedi düzenleme yetkisi bulunmayan vekilin düzenlediği senetlerin kural olarak şirketi bağlamayacağını ancak, bu yetkisiz kişinin düzenlediği yirmi iki bonoyu ödeyen şirketi, böylece bu kişinin şirket adına bono düzenlemesini eylemli olarak benimsemiş sayılacağını ve artık 'vekilin bono düzenleme yetkisinin bulunmadığını' ileri sürmesinin dürüstlük kuralına aykırı düşeceğini"¹⁴⁰

* "İİK.275'de itirazın kaldırılmasını istemek için bir süre öngörülmemiş olmasına rağmen, kiracısından bir yıl yedi ay kira parasını almaya devam eden kiralayanın, bundan sonra tetkik merciine başvurup 'itirazın kaldırılması ve tahliye' isteminde bulunmasının 'iyiniyet kuralları' (MK.2) ile bağdaşmayacağını"¹⁴¹

¹³⁴ 4.HD. 24.9.1991 T. E:7282, K:7923 (YKD. 1991/12, sh:1805 vd.)

¹³⁵ 11.HD. 13.9.1991 T. E: 4707, K: 4555 (Batıder. 1991/XVI/1, sh:101 vd.)

¹³⁶ İçt. Bir. K. 17.5.1991 T. E: 1, K: 2 (YKD. 1991/8, sh:1154 vd.)

¹³⁷ HGK. 3.4.1991 T. E:5-79, K:178 (İKİD. S:369, sh:8257 vd.)

¹³⁸ HKG. 27.3.1991T. E:14-504, K:158 (İKİD. S:503, sh:8475 vd.- ABD.1991/5, sh:837 vd.)

¹³⁹ HGK. 11.3.1991 T. E:6-648, K:1993/163 (İKİD. S:380, sh:8995 vd.- Türkiye Bar. Bir. D. 1992/2, sh:319 vd.)

¹⁴⁰ 11.HD. 5.3.1991 T. E:1989/6837, K:1551 (UYAR, T. Olumsuz Tespit ve Geri Alma Davaları, sh:709 vd.)

¹⁴¹ HGK. 27.2.1991 T. E:12-7, K:101 (İKİD. S:364, sh:7927 vd.-YKD.1992/11, sh:1674 vd.)

- * “Satışı vaad edilen taşınmazların zilyetliğinin de alıcıya devir ve teslim edilmiş olması halinde, davalı satıcının zamanaşımı def’inde bulunmasının ‘iyiniyet kuralları’ (MK.2) ile bağdaşmayacağını”¹⁴²
- * “9.5.1974-4.5.1979 dönemi ile ilgili primleri alarak yıllarca değerlendirip sigortayla umut ve güven veren davalı Bağ-Kur’un, daha sonra ‘kayıtların geçersizliğini ve sigortalılık niteliğini taşımadığı’ndan bahisle, davacının sigortalılığını iptal etmesinin ‘iyiniyet kuralları’na (MK.2) aykırı olduğunu”¹⁴³
- * “Yasada, temerrüt olgusu gerçekleştikten sonra ne kadar süre içinde dava açılması gerektiğini öngören bir hüküm yoksa da bu hakkın bir yıldan sonra kullanılmasının ‘dürüstlük kuralı’na (MK.2) aykırı sayılacağını”¹⁴⁴
- * “Yirmi yıldır evinden uzak ve evlilikdışı bir kadınla karı koca yaşamını sürdüren kocanın bu sadakatsiz davranışı, ortak yaşamın devamına olanak bırakmayacak biçimde evlilik birliğini temelinden sarsması anlamına gelir.Davalının boşanma konusunda oluşan bu hakkını herhangi bir nedenle geç kullanmış olması, hakkın kötüye kullanılması biçiminde yorumlanamaz.”¹⁴⁵
- * “Aralarında geçimsizlik (hatta boşanma davası) bulunan eşlerden, kocanın, eşine zarar vermek, onu güç durumda bırakmak kastıyla vereceği tahliye taahhüdünün ‘dürüstlük kuralı’na (MK.2) aykırı olması nedeniyle geçersiz sayılacağını”¹⁴⁶
- * “Düzenleme tarihinde keşidecinin reşit (ergin) olmadığı anlaşılın senedin iptali gerekeceğini, keşidecinin bu nedenle senedin iptalini istemesinin ‘hakkın kötüye kullanılması’ (MK.2) sayılmayacağını”¹⁴⁷
- * “Haricen satın aldıkları taşınmazda meyve bahçesi yetiştirdikleri için MK.655 ve 650 uyarınca ‘tescil davası’ açan davacıların satın aldıkları taşınmazı kullanmalarına uzun süre ses çıkarmayan davalıların, daha sonra açılan davaya karşı koymalarının ‘hakkın kötüye kullanılması’ (MK.2) sayılacağını”¹⁴⁸
- * “Tahliye emrine itiraz ederek takibi durduran kiracısından icra bedellerini almaya devam eden ve bir yıl yedi ay sonra Tetkik Merciiinden ‘itirazın kaldırılmasını’ isteyen kiralayanın bu davranışınının MK.2’ye aykırı olacağını”¹⁴⁹
- * “Ortaklığın giderilmesi davası açan davacının taksim istemeyip, satışta ısrar etmesinin, ‘hakkın kötüye kullanılması’ olarak nitelendirilemeyeceğini”¹⁵⁰

¹⁴² 14HD. 25.2.1991 T. E:1416 , K:1911 (YYKD.1991/6, sh:902)

¹⁴³ 10 HD. 21.2.1991 T. E:1990/6069, K:1544 (YKD. 1991/8, sh:1206 vd.)

¹⁴⁴ 6.HD. 27.12.1990 T. E:16075, K:16556 (İBD. 1991/4-5-6, sh:471 vd.)

¹⁴⁵ 2.HD. 26.12.1990 T. E:9565, K:13990 (YASA D.C:XIV, S:2)

¹⁴⁶ 12.HD. 24.10.1990 T. E:3112, K:10423 (UYAR, T. İcra Hukukunda Yetki Görev, sh:497) 12.HD. 9.3.1982 T. E:1146, K:1170 (UYAR,T.İçtihatlı İİK., C:5,sh:7682)

¹⁴⁷ 11.HD. 22.10.1990 T. E.1989/6424, K:6733 (UYAR, T. Olumsuz Tespit ve Geri Alma Davaları, sh:341 vd.)

¹⁴⁸ 1.HD. 10.4.1990 T. E:1989/14623, K:5200 (YKD. 1991/5, sh:672 vd.)

¹⁴⁹ 12.HD. 2.4.1990 T. E:1989/13446, K:3723 (UYAR, T. İçtihatlı İİK., C:5, sh:7783 vd.)

* ""İpotek karşılığı kredi verilmesi Bankalar Kanununa aykırı ise de, bu amaçla kredi açılmadan önce alınan ipoteğin hükümsüz olacağı kanunda ayrıca belirtilmemiş olduğundan, borçlunun krediyi aldıktan sonra 'ipoteğin geçersiz olduğunu' ileri sürmesinin hakkın kötüye kullanılması sayılacağını (objektif iyiniyet kurallarına aykırı olacağını)"¹⁵¹

* "Sözleşmeden doğan borcun büyük bir bölümü yerine getirildikten sonra, 'şekil eksikliği' nedeniyle sözleşmenin geçersizliğinin ileri sürülmesinin 'dürüstlük kuralı'na (MK.2) aykırı olacağını"¹⁵²

* "Teminat mektubunda belirtilen süre içinde, işin tamamlanmasına ve rizikonun doğmamış bulunmasına rağmen, davalının teminat mektubunun iade etmemesinin veya muhataba ödeme yapmasının 'iyiniyet kuralları' (MK.2) ile bağdaşmayacağını"¹⁵³

* "Miras bırakanın ölünceye kadar sürdürdüğü evlatlık ilişkisinin iptalinin, mirasçuları tarafından istenmesinin 'objektif iyiniyet kuralları'(MK.2) ile bağdaşmayacağını"¹⁵⁴

* "Hastalıklı olan hayvanını, hastalığını bile bile satan kişinin bu tutumunun MK.2'ye aykırı olduğunu"¹⁵⁵

* " 'Kira sözleşmesinin şekil noksanlığı nedeniyle geçersizliğini' ileri sürmenin 'objektif iyiniyet kurallarına'(MK.2) aykırı düşeceği durumlarda -örneğin; tarafların yıllardan beri bu sözleşmeyi benimsemiş olmaları halinde- kira sözleşmesinin geçerli sayılacağını"¹⁵⁶

* "Kira sözleşmesinde kiracı tarafından kiralayana verileceği öngörülen 'nakti teminatın', 'banka teminat mektubu'na çevrilmesine ilişkin davada hakimin MK.2'deki iyiniyet kuralları çerçevesinde davacının isteminin kabulü doğrultusunda karar vermesi gerekeceğini"¹⁵⁷

* "Hakem-bilirkişi raporunu alan sigortacının, bu rapor kesin olmasına rağmen ödemede bulunmayarak sigortalıyı dava açmaya zorlaması ve açılan davada

¹⁵⁰ 6.HD. 22.1.1990 T. E:134, K:423 (YKD. 1990/4, sh:543 vd.)

¹⁵¹ 11.HD. 30.12.1983T. E:5446, K:5977 (UYAR, T. Rehnin Paraya Çevrilmesi sh:317 vd.)

¹⁵² HGK. 7.12.1983 T. E:1981/4-224, K:1276 (EGEMEN, E./KAYKAN, A. vs. a.g.e., sh.858 vd.)

¹⁵³ 11.HD. 11.11.1983 T. E:3236, K:4977 (UYAR, T. Olumsuz Tespit ve Geri Alma Davaları sh:609)

¹⁵⁴ 2.HD. 9.5.1983 T. E: 5638, K: 6450 (İKİD. S: 272, sh: 2010 vd.) - 2.HD. 12.12.1977 T. E: 8401, K: 8582 (YKD. 1978/9, sh: 1451 vd.) - HGK. 2.10.1974 T. E: 1971/2-810, K: 1043 (YKD. 1977/9, sh: 1193 vd.) - HGK. 14.11.1964 T. E:2-959, K:640 (ABD. 1965/2, sh:190 vd.)- HGK. 16.12.1964 T. E:2-336, K:725 (İKİD. S:63, sh:4394)

¹⁵⁵ 11.HD. 9.5.1983 T. E: 2364, K: 2438 (UYAR, T. a.g.e. sh: 373 vd.)

¹⁵⁶ 12.HD. 18.4.1983 T. E: 1864, K: 2963 (Yasa D. 1983/5, sh: 751 - UYAR, T. Tahliye, sh: 494)

¹⁵⁷ 13.HD. 3.12.1982 T. E: 5280, K: 7401 (İBD. 1983/7-8-9, sh: 412 vd.)

'zamanaşımı itirazı'nda bulunmasının 'dürüstlük kuralları'na (MK.2) aykırı bir davranış olacağını"¹⁵⁸

* "Asıl kredi borçlusu hakkında yaptığı ipotekli takipte borçlusundan taahhüt alan ve borcunu taksitle tahsil etmekte olan bankanın ayrıca kredi sözleşmesinde müşterek borçlu ve müteselsil kefil durumunda olan kişiye karşı açtığı haciz yolu ile takibe bu kişinin itiraz etmesi üzerine, sırf inkar tazminatı alabilmek amacıyla itirazın iptali davası açmasının, 'hakkın kötüye kullanılması (MK.2)sayılabacağını"¹⁵⁹

* "Yapıldığı tarihten üç yıl sonra 'kira sözleşmesinin şeklen geçersiz olduğu'nun ileri sürülmesinin 'iyiniyet kuralları' (MK.2) ile bağdaşmayacağını"¹⁶⁰

* "Geçit hakkı tanınması sonucunda, geçit hakkı talep eden taşınmazın değerinin 320.000 liraya ulaşacağını, buna karşın geçit hakkı verecek taşınmazın ise 1.180.000 lira zarar göreceğinin anlaşılması halinde, davacının bu davayı açmakta hukuki yararı bulunmadığının ve 'dürüstlük kuralı'na aykırı davranmadığının kabulü gerekeceğini"¹⁶¹

* "Yıllarca karşılıklı edimlerini yerine getirerek birbirlerine güven veren tarafların, daha sonra şekil eksikliğini -MK.405/6'daki sulh hakiminin onayının bulunmamasını ileri sürerek 'kira sözleşmesinin geçersizliğini'bildirmelerinin 'objektif iyiniyet kuralları' (MK.2) ile bağdaşmayacağını"¹⁶²

* "Taraflarca, kur'a ile otomobil satışında, kur'anın isabet ettiği tarihteki fiatın geçerli olacağını kararlaştırılmış olması halinde, teslimin daha sonra yapılması durumunda, teslim tarihine kadar alacak fiat artışlarından alıcının sorumlu olacağını savunmanın 'iyiniyet kuralları' (MK.2) ile bağdaşma-yacağını"¹⁶³

* "İhtarın (ve gönderilen ödeme emrinin) haklı sayılabilmesi için, kiralayanın daha önce gönderilen kira parasını almamak suretiyle temerrüde düşürülmemiş (iyiniyetli) olması gerekeceğini"¹⁶⁴

* "Toplu iş sözleşmesine konulan 'işçinin sırf disiplin kuruluna başvurulmadan çıkarılmasının kötüniyet sayılacağı'na ilişkin hükmün, 'objektif iyiniyet kuralları' (MK.2) ile bağdaşmayacağını"¹⁶⁵

¹⁵⁸ HGK. 3.11.1982 T. E: 1981/11-34, K: 870 (İKİD. S: 266, sh: 1626 vd.) - 11. HD. 30.11.1979 T. E: 3501, K: 5473 (BATIDER, 1980, C:X, S:3, sh: 852 vd.)

¹⁵⁹ 11.HD. 18.3.1982 T. E: 619, K: 1108 (BATIDER, 1982/XI/3, sh:134 vd.)

¹⁶⁰ HGK. 2.2.1983 T. E: 1979/1-1908, K: 53 (İKİD. S: 267, sh: 1700 vd.)

¹⁶¹ 14.HD. 4.5.1982 T. E: 1919, K: 2855 (İKİD. S: 261, sh: 1315 vd.)

¹⁶² 1.HD. 123.1982 T. E: 1981/2099, K:2778 (YKD. 1982/8, sh:1092 vd.)

¹⁶³ 13.HD. 18.11.1981 T. E: 6416, K: 7369 (ABD. 1982/1, sh: 99 vd.)

¹⁶⁴ 12.HD. 10.11.1981 T. E: 6683, K: 8507 (UYAR, T. İçtihatlı İİK. C:5, sh: 7501 vd.)

¹⁶⁵ 9.HD. 10.6.1981 T. E: 5617, K: 8214 (İKİD. S: 256, sh: 1003 vd.)

- * "Ödeme gününde adresinde bulunmayan alacaklının üç gün sonra 'alacağını gününde ödenmediğini' belirtip, borçludan ceza koşulu talep etmesinin 'iyiniyet kuralları' (MK.2) ile bağdaşmayacağını"¹⁶⁶
- * "Kiracı tarafından, kiralayanın babasına ödenen paranın kanunen kendisine iade edilmeyerek icra takibi açılması ve takipten bir gün önce PTT ile geri gönderilmesi işlemlerinde, kiralayanın iyiniyetli olarak kabul etmenin mümkün olmadığını"¹⁶⁷
- * "Oto satıcısı olan davalının, gerçekte sırası gelmeyen kişilere otolarını zamanından önce teslim ederek, davacının sırasını çiğnemesinin doğruluk ve dürüstlük kurallarına (MK.2) aykırılık teşkil edeceği ve bu davranışı ile satıcının temerrüde düşeceğini"¹⁶⁸
- * "Yaşlılık aylığı bağlamak için, prim yatırılan gün sayısını saptarken Sosyal Sigortalar Kurumunun, 'dürüstlük kuralları' (MK.2) çerçevesinde hareket etmek durumunda olduğunu"¹⁶⁹
- * "Otomobil satım sözleşmesindeki 'satıcının teslim süresinin uzatılabileceği'ne ilişkin koşulun satıcı tarafından sınırsız ve keyfi olarak kullanılmayacağı, 'doğruluk dürüstlük kuralı' (MK.2) çerçevesinde kullanılması gerekeceğini"¹⁷⁰
- * "Bir kimsenin (temsilcinin) imzalamış olduğu protokolün bazı hallerde geçerli, bazı hallerde ise geçersiz bulunduğunu savunmanın 'iyiniyet kuralları' (MK.2) ile bağdaşmayacağını"¹⁷¹
- * "Mütevali (arka arkaya alınan) tahliye taahhütlerinin 'hakkın kötüye kullanılması' (MK.2) nedeniyle geçersiz olduğu yolundaki iddianın, Tetkik Mercince araştırılmayacağını"¹⁷²
- * "Ortak yerde tadilat yapılmasına önceden rıza gösteren kişinin sonradan 'eski hale getirme davası' açmasının 'iyiniyet' (MK.2) ile bağdaşmayacağını"¹⁷³
- * "Sözleşmeli personel olarak çalışmasında sakınca olmadığı bildirilerek, sözleşme yapılarak çalışmasına izin verilen davacının 'hizmetini tamamlamadan ayrıldığı ve taahhüdüne uymadığını' ileri sürmenin 'iyiniyet kuralları' (MK.2) ile bağdaşmayacağını"¹⁷⁴

¹⁶⁶ 15.HD. 30.4.1981 T. E: 589, K: 995 (YKD. 1982/9, sh: 1300 vd.)

¹⁶⁷ 12.HD. 21.5.1981 T. E: 3709, K: 5058 (UYAR, T. İçtihatlı İİK. C:5, sh: 7092 vd.)

¹⁶⁸ 13.HD. 20.4.1981 T. E: 2200, K: 2977 (YKD. 1981/8, sh: 1069 vd.)

¹⁶⁹ HGK. 8.4.1981 T. E: 1979/10-48, K: 269 (EGEMEN, E./ÇELİKOĞLU, A./KAYKAN, A. vs. a.g.e. sh: 397 vd.)

¹⁷⁰ 13.HD. 7.4.1981 T. E: 519, K: 2513 (YKD. 1981/7, sh: 875 vd.) - 13.HD. 7.4.1981 T. E: 1045, K: 2514 (ABD. 1981/1, sh: 93 vd.)

¹⁷¹ HGK. 11.3.1981 T. E: 1979/9-241, K: 133 (İKİD. S: 245, sh: 292 vd.)

¹⁷² 12.HD. 5.11.1980 T. E: 6588, K: 7848 (YKD. 1981/1, sh: 65 vd.)

¹⁷³ 5.HD. 10.12.1979 T. E:8434, K:9203 (YKD. 1980/1 sh:44)

¹⁷⁴ 15.HD. 11.5.1979 T. E.1039, K:1116 (YKD. 1980/5, sh:704 vd.)

- * "Ciro ile senedi eline geçiren davalı hamilin bonoyu aldığı zaman, kısmi ödemelerin senede yazılmış olduğunu biliyor ya da bilmesi gerekiyorsa, doğrudan doğruya senede ilişkin bu def'ilerin kendisine karşı da ileri sürülebileceğini"¹⁷⁵
- * "Babasından aldığı tapuda kayıtlı olmayan taşınmazın ziyedliğini başkasına satan kişinin, daha sonra 'bu yerde kardeşlerinin de payı olduğunu' ileri sürerek taşınmaza el atmasının 'iyiniyet kuralları' (MK.2) ile bağdaşmayacağını"¹⁷⁶
- * "Kiralananı on yıldır kullanan kiracının, 'kiralananın kendisine eksik teslim edildiğini' belirterek 'kira parasının indirilmesini' talep etmesinin 'iyiniyet kuralları' (MK.2) ile bağdaşmayacağını"¹⁷⁷
- * "Yasaya veya ahlaka aykırı tertiplerle ihaleye müdahale edilmesinin, 'dürüstlük kuralları'na (MK.2) aykırılık ve ihaleye fesat karıştırmak olduğunu"¹⁷⁸
- * "İki ortaklı bir limited ortaklıkta, oy çokluğunu elinde bulunduran ortağın, 'objektif iyiniyet kuralları' (MK.2) çerçevesinde ve ana sözleşmeye dayanarak tek başına ortaklık müdürünü değiştirebileceğini"¹⁷⁹
- * "Özel hukuk alanında olduğu gibi kamu hukuku alanında da, hata yapan tarafın iyiniyet kurallarına aykırı olarak kendi hatasına dayanamayacağını (Davacının hizmet süresini yanlış hesaplayarak onun isteğe bağlı sigorta olma istemini kabul edip yaşlılık aylığı bağlayan SSK.'nın daha bonra bağladığı yaşlılık aylığını kesemeyeceğini"¹⁸⁰
- * "Gerçekte kiralanan ihtiyacı olmadığı halde sırf kirayı arttırmak amacı ile tahliye davası açan davacının iyiniyetli (MK.2) sayılmayacağını"¹⁸¹
- * " 'Esaslı hata'nın somut olayda gerçekleşmiş olup olmadığı, iş hayatındaki objektif iyiniyet kuralları çerçevesinde değerlendirilmesi gerekeceğini"¹⁸²
- * "Hiç kimsenin, kendi kusuruna dayanarak hak talep edemeyeceğini, çünkü herkesin 'dürüstlük kuralları'na (MK.2) uygun davranmak zorunda olduğunu"¹⁸³
- * "Yaşlılık aylığı veya toptan ödeme almak için, hizmet süresini doldurduğuna inanarak işten ayrılan ancak kısa bir süre eksikliğini tamamlamak için tekrar işine

¹⁷⁵ HGK. 17.10.1979 T. E.1977/1-1315, K:1313 (İKİD. S:231, sh:7539 -UYAR, T. Olumsuz tespit ve Geri Alma Davaları sh.1603 vd.)

¹⁷⁶ HGK. 45.10.1979 T. E:1977/8-956, K:1276 (EGEMEN, E./ÇELİKOĞLU, A./KAYKAN, A. vs. a.g.e. sh:265 vd. - İKİD. S:234, sh:7687 vd.)

¹⁷⁷ HGK. 30.3.1979 T. E.1977/13-962, K:349 (İKİD. S.223, sh.7007 vd.)

¹⁷⁸ İsv. Fed.Mah.K. (BGE. 39,ii, s:33/34) (UYAR, T. İçtihatlı İİK. C:3 sh:3699 - UYAR, T. İhale ve İhalenin Bozulmesi sh:583 vd.)

¹⁷⁹ 11.HD. 10.10.1978 T. E:3625, K:4305 (YKD.1979/10 sh.1453 vd. - Batıder, 1976, C:IX S:4, sh:1150)

¹⁸⁰ 10.HD. 30.6.1978 T. E.1977/8372, K.5044 (YKD. 1979/5 sh:663 vd.)

¹⁸¹ HGK. 30.6.1978 T. E:1977/6-918, K:724 (YKD.1978/11, sh:1787 vd.)

¹⁸² 4.HD. 10.5.1978 T. E.1977/8379, K:6346 (YKD.1979/7 sh:953 vd.)

¹⁸³ 11.HD. 10.4.1978 T. E.985, K:1823 (Batıder, 1976/IX/4 sh:1173 vd.)

dönmek isteyen davacıyı önce kabul eden sonra işe almayan davalı işverenin bu tutumunun 'iyiniyet kuralları' (MK.2) ile bağdaşmayacağını"¹⁸⁴

* "Davacının üyeliğe kabulü hakkında Kooperatifçe alınmış bir karar bulunmamakla beraber üyeliği eylemli olarak gerçekleşmiş olan kişiye diğer ortakların sahip olduğu hakların kullandırılmamasının 'iyiniyet kuralları'na (MK.2) aykırı olacağını"¹⁸⁵

* "Sırf ihtarı semeresiz bırakmak için eve dönen eşin bu davranışının 'dürüstlük kuralı'na (MK.2) aykırı sayılacağını"¹⁸⁶

* "İhtar üzerine eve gelen ancak tekrar sebepsiz olarak evden ayrılan kadının 'iyiniyet kuralları'na (MK.2) aykırı davranmış sayılacağını"¹⁸⁷

* "Ölçümleme hakkı doğan Kurumun, ölçümleme sonuna kadar işverenden aldığı teminatı alıkoyabileceği, uzun süre ölçümleme yapmayan Kurumun teminatı iade etmemesinin 'dürüstlük kuralı' (MK.2) ile bağdaşmayacağını"¹⁸⁸

* "Kongre nisabını etkilemek üzere, kongre arifesinde aidat borcu olan üyelerin bu borcunu ödeyerek kongrenin iptalini talep eden üyenin 'iyiniyetli' (MK.2) sayılmayacağını"¹⁸⁹

* " 'İyiniyet kuralı'nın birinci ve ikinci fıkrası ile bir bütün olarak ele alınıp değerlendirilmesi gereken bir kural olduğu ve bu hükmün uygulanmasının sözkonusu olduğu hallerde, iki tarafın da davranışlarının değerlendirilmesi gerekeceğini"¹⁹⁰

* "Boşanmayı kabul etmesi karşılığında karısına senet vermiş olan kocanın, daha sonra 'bu senetlerin kanuna, adaba aykırı olduğunu' ileri sürmesinin 'hakkın kötüye kullanılması' (MK.2) niteliğini taşıdığını"¹⁹¹

* " 'Objektif iyiniyet' kavramının anlam ve içeriği '-hakkın kötüye kullanılması' halinin varsayılabilmesi için, yasalarca tanınmış olan bir hakkın, sahibine hiç yarar sağlamadan veya çok az yarar sağlayarak, sadece başkalarına zarar vererek, veya zarar tehlikesi yaratarak kullanılmış olması gerektiğini"¹⁹²

* "Dernek toplantılarının yapılacağı yer, gün ve saatin, bütün üyelerin toplantıya katılmalarını sağlayacak biçimde, 'dürüstlük kuralı' na (MK.2) uygun biçimde saptanması gerekeceğini"¹⁹³

¹⁸⁴ 9.HD. 29.12.1977 T. E:16615, K:18097 (YKD.1978/6 sh:934 vd.)

¹⁸⁵ 11.HD. 27.9.1977 T. E:3206, K:3795 (Batıder. 1977/IX/2, sh:489 vd.)

¹⁸⁶ 2.HD. 2.6.1977 T E:4345, K:4614 (İKİD. S:200 sh:5516 vd.)

¹⁸⁷ 2.HD. 2.6.1977 T E:4345, K:4614 (İKİD. S:199 sh:5551)

¹⁸⁸ 10.HD. 26.4.1977 T E:1976/6250, K:3157 (İKİD. S:198 sh:5401 vd.)

¹⁸⁹ 2.HD. 16.12.1976 T. E:8063, K:9033 (İKİD. S:193, sh:5097 vd.)

¹⁹⁰ 11.HD. 3.6.1976 T. E:2966, K:2986 (YKD. 1978/6 sh:953 vd.)

¹⁹¹ HGK. 2.6.1976 T. E:1975/11-105, K:2088 (İKİD. S:191 sh:4942)

¹⁹² 4.HD. 29.3.1976 T. E:2550, K:3299 (ABD.1976/4 sh:705 vd.)

¹⁹³ 4.HD. 5.2.1976 T. E:1974/13360, K:1157 (İBD. 1977/7-8-9 sh:89 vd.)

- * "Gerçekten ihtiyacı olmadığı halde varmış gibi dava açarak aldığı tahliye ilamına dayanarak kiracısını çıkartan ve sonra başkasına taşınmazını kiraya veren kişinin 'objektif iyiniyet kuralları'na aykırı davranmış olacağı, bu eylemiyle kiracısına verdiği zararları tazminiyle yükümlü olduğunu"¹⁹⁴
- * "Almanya'da işçi olarak çalışan kişinin Türkiye'deki nüfus kaydını başka bir yere nakledip orada boşanma davası açmasının 'kötüniyetli' (MK.2) bir davranış sayılacağını"¹⁹⁵
- * "Kat mülkiyeti kurulurken, bağımsız bölümü, gerçek değerinden fazla olarak beyan ve tescil ettirmiş olan malikin daha sonra -yönetim giderleri bakımından- arsa payının değerinin düzeltilmesi isteminde bulunmasının 'iyiniyet kuralları' (MK.2) ile bağdaşmayacağını"¹⁹⁶
- * "Müşterek mülkiyet konusu taşınmazda yol olarak ayrılmış olan kesimin bir kısmını bahçe haline getirerek davacının buradan yararlanmasını önleyen davalıların bu tutumunun mülkiyet hakkının 'kötüye kullanılması' (MK.2) olduğunu"¹⁹⁷
- * "Kendisinin açtığı davaya karşı, davalının açtığı mukabil davanın yetkisizlik nedeniyle reddedilmesin isteyen davacının, bu tutumunun 'objektif iyiniyet kuralları' (MK.2) ile bağdaşmayacağını"¹⁹⁸
- * "Mülkiyeti kadına ait olan evde oturulurken, aralarında anlaşmazlık çıkması üzerine oradan ayrılıp başka bir ev hazırlayarak karısını oraya çağıran kocanın bu tutumunda 'dürüstlük kuralları'na (MK.2) aykırılık bulunmadığını"¹⁹⁹
- * "Yurt dışında kocası aleyhine açtığı boşanma davası kabul edilen kadının, Türkiye'de kocasının açtığı boşanma davasının reddini istemesinin, 'iyiniyet kuralları' (MK.2) ile bağdaşmayacağını"²⁰⁰
- * " 'Hakkın kötüye kullanılması' niteliğini taşıyan rekabetin 'haksız' sayılıp himaye edilemeyeceğini"²⁰¹
- * "Evlenirken sezgin fakat ergin olmayan kocanın karısına yaptığı bağışın, on bir yıl sonra koca tarafından ileri sürülmesinin 'iyiniyet kuralları'na (MK.2) aykırı sayılacağını"²⁰²

¹⁹⁴ 4.HD. 20.1.1976 T. E:1975/9673, K:670 (YKD. 1977/3 sh.342 vd.)

¹⁹⁵ HGK. 18.6.1975 T. E:2-70, K:806 (İKİD. S:179, sh:385 vd.)

¹⁹⁶ 5.HD. 3.6.1975 T. E:5314, K:10502 (ABD. 1976/2, sh:255vd.)

¹⁹⁷ 14.HD. 20.2.1975 T. E:719, K:1049 (YKD. 1975/10 sh:73 vd.)

¹⁹⁸ 2.HD. 8.5.1974 T. E:4543, K:4437 (ABD. 1974/6,sh:1154 vd.)

¹⁹⁹ 2.HD. 4.6.1974 T. E:3130 K:3610 (ABD. 1974/5, sh:949 - YKD. 1976/1, sh:16 - İKİD. S:168, sh:3138)

²⁰⁰ HGK. 6.10.1973 T. E:1972/2-1667, K:768 (İBD. 1973/11-12, sh:1275 vd.)

²⁰¹ 4.HD. 11.12.1972 T. E:13331, K:1080 (KARAHASAN, M. R. Tazminat Hukuku, sh:1381 vd.)

²⁰² 2.HD. 26.10. 1972 T. E:6437, K:6134 (İBD. 1972/11-12, sh.1125 vd.)

- * "Toplu sözleşme ile kabul edilen ücretin sonradan indirilmesinin 'kazanılmış hak' ve 'iyiniyet kuralları' (MK.2) ile bağdaşmayacağını"²⁰³
- * "Gönderilen ihtarnameyi almayan kiracının bu davranışının 'dürüstlük kuralları'na (MK.2) aykırı bur davranış sayılacağını"²⁰⁴
- * "Boşanma davasını açmadan beş gün önce nüfus kaydını başka bir yere nakleden davacının, boşanma davasını orada açabilmek için 'kötüniyetle' bu şekilde hareket ettiğinin kabulü gerekeceğini"²⁰⁵
- * "Yokluk ifade eden işlemlerin MK.2 yoluyla da sağlıklı kazanamayacaklarını"²⁰⁶
- * " 'Sözleşme ile üstlenilen borcun yerine getirilmediği' savunmasının ileri sürülmesinin 'objektif iyiniyet kuralları'na (MK.2) aykırı olduğu durumlarda, bir tarafın edimini yerine getirmeye zorlanabilmesi için, karşı tarafın borcun yerine getirilmesi isteminin 'objektif iyiniyet kuralları'na (MK.2) aykırı düşmemesi gerekeceğini"²⁰⁷ belirtmiştir.

²⁰³ 9.HD. 16.4.1971 T. E.4954, K:8036 (RKD. 1971/6-7/II,sh:206 vd.)

²⁰⁴ 6.HD. 19.2.1971 T. E:6011, K.745 (İBD. 1971/3-4, sh.325)

²⁰⁵ HGK. 23.12.1970 T. E.1969/2-476, K:703 (İBD. 1971/1-2 sh:75 - İKİD. S:123, sh:146 - RKD. 1971, II/1 sh:14)

²⁰⁶ 2.HD. 20.11.1970 T. E:5884, K:6134 (İBD. 1971/11-12 sh.1046 vd.)

²⁰⁷ 4.HD. 30.1.1970 T. E.1969/12762, K:793 (RKD. 1972/1, II/2 sh.6 vd.)